

SLA SEIMAS UŽSIBAIGĖ
BROLIŠKOJE NUOTAIKOJE

Užtvirtinta Pildomoji Taryba. Redaktorius tas pats.
Centro kėlimas palaidotas turbūt amžinai.
Pastoviosios Komisijos.

Mūsų seimai buna ir ramūs ir kai kada neramūs. Pastarąjį seimą reikia priskaityti prie vieno ramiųjų ir ėjusiųjų broliškoje nuotaikoje. Kadangi platesnis seimo aprašymas (nuo trečios sesijos, baigiant šeštąją sesiją) telpa kitoje vietoje, tai čia paduodame tik svarbesnius nutarimus ir atliktus žygius, bei išrinktas komisijas.

Po praeitojo Pildomosios Tarybos rinkimų balsų suskaičymo spaudoje ir bendrai visuomenėje ėjo kalbų apie kokius ten "susimaišymus" ar "neaiškumus balsų suskaičyme". Del to buvęs prezidento urėdan kandidatas brolis W. Laukaitis, seimui buvo padavęs peticiją, prašydamas šį reikalą ištirti ir sutvarkyti. Seime paskirta Skundų ir Apeliacijų Komisija peržiūrėjo visus Kontrolės Komisijos patiektus davinius ir Pildomosios Tarybos davinius bei rekomendaciją. Po to minima komisija visą reikalą perdavė pačiam seimui. Tai svarstant ir diskutuojant, buvo kiek pasikarščiavimo. Bet tas karštumas užsibaigė ramiai, gražiai ir broliškai. Išdiskusavus, priimta didžiulios komisijos — brolių Dr. P. Grigaičio ir adv. J. J. Grish — pasiulyta rezoliucija peticiją atmesti. Mažumos — brolio S. Geuzio — priešingas pasiūlymas atmetas. Todel praeiti balsavimai seimo užgirti ir pripažinta visa išrinkta Pildomoji Taryba. O brolis W. Laukaitis seimui pareiškė, kad šį reikalą taipgi laiko pilnai užbaigtu.

PILDOMOJI TARYBA:

Pildomoj Tarybon užtvirtinti visi laike praeitųjų rinkimų išrinkti viršininkai, butent:

F. J. BAGOČIUS — prez., So. Boston, Mass.;
J. K. MAZUKNA — vice prez., Pittsburgh, Pa.;
M. J. VINIKAS — sekr., New York, N. Y.;
K. P. GUGIS — iždin., Chicago, Ill.;
S. MOCKUS — iždo globėjas, So. Boston, Mass.;
E. MIKŪZIUTE — iždo globėja, Chicago, Ill.;
DR. S. BIEZIS — iždos kvotėjas, Chicago, Ill.

PASTOVIOSIOS KOMISIJOS:

Į Pastoviasias Komisijas išrinkta šie darbuotojai:

KONTROLĖS KOMISIJA:

Kun. M. Valadka, 30 kp., Scranton, Pa.;
P. Dargis, 353 kp., Pittsburgh, Pa.;
J. Zemantauskas, 11 kp., Waterbury, Conn.

ISTATŲ KOMISIJA:

Dr. A. Montvidas, 226 kp., Chicago, Ill.;
S. Bakanas, 90 kp., Bridgeville, Pa.;
P. W. Birštonas, 23 kp., Shenandoah, Pa.

FINANSŲ KOMISIJA:

C. K. Pikiel, 195 kp., Pittsburgh, Pa.;
A. S. Trečiokas, 245 kp., Newark, N. J.;
K. S. Čedėdas, 10 kp., Philadelphia, Pa.

APŠVIETOS KOMISIJA:

Dr. P. Grigaitis, 336 kp., Chicago, Ill.;
V. J. Količienė, 40 kp., Pittsburgh, Pa.;
M. Vaidyla, 36 kp., Chicago, Ill.

SKUNDŲ IR APELIACIJŲ KOMISIJA:

Prof. J. Kubilius, 188 kp., So. Boston, Mass.;
P. R. Balčikonis, 50 kp., Binghamton, N. Y.;
A. Lydi, 208 kp., Chicago, Ill.

SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. P. Zalatoris, 129 kp., Chicago, Ill.;
Dr. Pilka, 360 kp., Milton, Mass.;
Dr. S. Šlakis, 134 kp., Chicago, Ill.

PRIEGLAUDOS NAMO KOMISIJA:

J. Jarus, 136 kp., Cleveland, Ohio;
J. Brazauskas, 14 kp., Cleveland, Ohio;
K. Pocius, 55 kp., Chicago, Ill.

JAUNUOLIŲ KOMISIJA:

O. Zorskaitė, 30 kp., Scranton, Pa.;
A. Vaivada, Chicago, Ill.;
S. Rušplaukis, Chicago, Ill.

Kaip jau Tėvynėje esate skaitę, šiam seimui buvo pasiulyta čarterio pakeitimas, kas reiškė sykiu ir SLA Centro buveinės perkėlimą. Čarterio pataisymas priimtas, išimant skyrių trečią, kuris liečia buveinės arba centro perkėlimą. Tas reišia, kad centro perkėlimą šis seimas palaidojo ir gal jau amžinai.

Redaktoriūm išrinktas tas pats — Kl. Jurgelionis.

Sekantis SLA seimas įvyks 1942 metais Pittsburgh, Pa.

Užgirti visi naujieji apdraudos skyriai, butent N 1, N 2, N 3 ir N 4. Tai skyriai, kurie iki šiol veikė kaip laikini. Taipgi užgirti jaunuolių skyriai su trimis laipsniais: N 1, N 2 ir N 3. Tas reišia, kad kaip suaugusiųjų taip ir jaunuolių naujai įvestieji skyriai nuo dabar galės vėkti pastoviai ir tas taipgi reišia, kad mūsų Susivienijimo apdrauda pastatyta ant stiprių pamatų.

Priimta ir keletas kitų svarbių nutarimų. Bet apie tai, kaip ir apie bendrą seimo eigą, skaitytojai ras platesniuose aprašymuose sekančiame Tėvynės numery.

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

PALEIDO LIETUVOS SEIMĄ

Panaikina Smetonos
palaikus

Kaunas, birželio 21 d. paleista dar 141 politiniai kaliniai. Dar bus paleista Raseiniuose, Panevėžyje, Ukmergėje. Molotovo pavaduotojas Dokanozas ir Vitkauskas pasikeitė vietomis. Energingai valomas valdžios aparatas. Atleistas Valstybės kontrolierius Šakenis, du viceministrai, dauguma departamentų direktorių, pašalinta eilė provincijos satrapų, skiriami sąžiningi liaudies žmonės. Pabėgę Mustekiai išbraukti iš kariuomenės. Karo Mokyklai panaikintas Smetonos pavadinimas, iš bibliotekų išmesti Smetonos raštai, gyventojai ir įstaigos sunaikino Smetonos paveikslus. Pulk. Saladžius paleistas atsargon. Sveikatos ministerija pradėjo nemokamai gydyti žmones. Kauno savivaldybė paskubino darbininkams kolonijų statybą. Lietuvoje uždraustos lenkų filmos. Santykiai su SSSR kariuomene nuoširdūs. Vyriausybė kasdien gauna šimtus sveikinimų iš viso krašto.

Perspėja gyventojus

Kaunas, birželio 22 d. vyriausybė radio pranešime perspėjo gyventojus nepasiduoti gandams. Jokia sauvėlė nebūs gaudama. Visi pakeitimai santvarkoje bus padaryti įstatymų keliu. Šalies santvarkos esminiai pagrindai tebėra nepakitę — į teisėtą privatinę

nuosavybę bei turtą niekas nesikėsina. Raudonoji armija atėjo ne santvarkos keisti ar okupaciją vykdyti, bet apsaugoti nuo karo pavojaus ir padėti išlaikyti nepriklausomybę. Saulių Sąjunga visu ryžtumu stoja vyriausybei talkon. Lietuvoje kursuoja tik litas. "Maisto" fabrikai dirba produktų apščiui. Ruošiamas darbas aprūpinimo trijų metų planas. Ukinkams produktams kainos pakeliamos. Visi bus aprūpinti darbu. Smetonos biustų metalas paskirtas Ginklų Fondui. Žemės ūkio ministras pareiškė ukinkams, jog teisėta žemės nuosavybė garantuojama: išsišokėliai prieš nuosavybės neliečiamybę bus traktuojami Lietuvos liaudies priešais. Neteisėtai įgyta žemė bus atiduota dirbantiems. Sveikatos ministras pareiškė, kad žmonių gydymas, profilaktika nemokamai, prieinama. Turį būti įvestas senatvės invalidumo draudimas, praplėstas gydymo įstaigų tinklas, padidinta kova su socialinėmis ligomis, alkoholiizmu bei vaikų defektivumu.

Žmonės demonstruoja

Kaunas, birželio 25 d., dalyvaudant 70,000 organizuotų kaimiečių miniai, Kaune įvyko milžiniška liaudies manifestacija pasveikinti Lietuvos liaudies vyriausybę, draugingos SSSR atstovybę. Gausingi kalbėtojai reišė džiaugsmą del išsivadavimo iš Smetonos

tiranijos, bei padėką Sov. Sąjungos tautų vyriausybei už pagalbą, apsaugą ir reikalavo tuč tuojau legalizuoti Lietuvoje komunistų partiją. Ministrų Tarybos vardu į sveikinimus atsakė Gedvilas, išdėstydamas vyriausybės pastangas kuriant naują laisvą darbo Lietuvą. Dekanozas sveikinimo kalbą baigė — Tegyvuoja SSSR Lietuvos draugystė, tegyvuoja laisva lietuvių tauta. Manifestacija praėjo pavyzdinčiai, entuziastingai. Ilgai gatvėse aidėjo besiskirstančių dainos.

BALKANUOSE PRASIDĖJO KARAS

Rusai įsiveržė į
Rumuniją

Įvykiai Europoje eina žaibo greitumu. Kas atstiko Danijoje, Norvegijoje, Olandijoje, Belgijoje ir Francijoje, tai jau lygir praeities atstikimai, kurie bus galutinai "sutvarkyti" po didžiojo įvykio ir kuriuos "sutvarkys" laimėtojai.

Praeitą savaitę dar viena opa Europoje atsivėrė. Tai Stalino legionieriai įsiveržė į Rumunijos provinciją Besarabiją, kuri Rumunijai atateko po "dalinimo" Europos Pasauliniam Karui užsibaigus. Tai buvo padaryta Versalės sutartimi birželio 28 d., 1919 metais. Besarabija yra nemažas žemės šmotas, turįs 113,884 kvadratinį mylių ir apie 2,700,000 gyventojų, kurie sulig tautybių dalinasi sekamai: rumunų 1,300,000, ukrainų 500,000, rusų 415,000, bulgarų 225,000, vokiečių 90,000. Link Besarabijos rusai nuo

Paleido seimą

Kaunas, liepos 1 d. paleidžiamas Seimas. Darbo ministras paskirtas Martynas Juncas (gal Juozas?) Kučinskas. Valstybės Kontrolierium — Liudas Adomaskas. Kaune, Vilniuje ir visoje Lietuvoje vyksta gausingi darbo žmonių mitingai. Džiaugiasi liaudies laisvės veikina vyriausybė, Sov. Sąjunga iškelia nuverstoj režimo neteisėtybes, svarsto darbo reikalus.

Praešia Liet. Gen. Kons.

pat pabaigos Pasaulinio Karo turėjo gerą apetitą. Kad rusai kada nors užsimos tą provinciją atsiimti — jau senai buvo plačiai kalbama. Ypač tas kalbėjimas pasinaujino po to, kai rusai su vokiečiais pasidalino Lenkiją praeitą rudenį.

Rusų ultimatumas

Birželio 27 dieną rusai pasiuntė Rumunijai ultimatumą, reikalaujant atiduoti Besarabiją ir Bukaviną. Rumunai sutiko tas provincijas atiduoti ir tuojau per Besarabijos rubežių įsiveržė rusų karinės jėgos: tankai, kanuolės, lėktuvai, pėstininkai ir visa moderniška Stalino mašina.

Šitai rašant, Besarabija jau rusų rankose. Taipgi jų rankose ir dalis Bukavinos. Spėjama, kad rusai gali patraukti ir toliau į Rumuniją. O tuo tarpu Rumunijai iš vienos pusės grasiina Vengrija, o iš kitos — Bulgarija. Rumunai at-

sisakė anglų užtarimo, o tuo tarpu to paties prašo iš Hitlerio.

Hitleris grasiina

Nevisai pasitikėtinos žinios skelbia, kad buk Hitleris pasiuntęs "notą" Stalinui, reikalaujamas "toliau neiti nežingsnio". Kiek tame tiesos, nežinia. Bet kad gali pasiūsti, tai nedaug reikia abejoti. Juk Rumanija, tai sandėlis Vokietijos žmonių pilvams ir pašaras nacių kariškai mašinerijai. Todel kaipgi Hitleris gali ramiai žiūrėti tuomet, kai ta taip reikalinga jam Rumanija gali tekti Stalinui? O jei Stalinas Hitlerio nepaklausys — gali kilti karas tarpe rusų ir vokiečių. Tuomet šio karo baisenybės ir pasekos dar daugiau padidėtų.

Kitos Balkanų valstybės baimėje

Taigi parako statinė Balkanuose jau sprogo. Tą sproginą pajuto netik Rumanija, bet del jo jaudinasi ir kitos Balkanų valstybės. Vienos tų valstybių gali eiti su rusais, o kitos — su vokiečiais ir italais. Gali prasidėti karas ir tarpe pačių Balkanų valstybių, kaip dalininkų vieny ar kitų kariujančių didžiųjų valstybių.

Prasidėjus karui Rumanijoje, dar daugiau Europos žmonių kraujo liejasi. Dar daugiau karo baimės. O jei ir kitos Balkanų valstybės bus įtrauktos, tai prasidės dar didesnis Europos ardymas ir dar didesnės baisenybės, kokių istorija dar neprisimena.

Francijai puolus

Praeitą savaitę viename iš senovinių Italijos palocių apie 12 mylių nuo Romos Italijos ir Francijos įgalotiniai pasirašė nekariavimo sutartį. Birželio 22 d. 12:35 val. ryte paskelbta taika tarpe Francijos su Italija ir Vokietija. Nuo to laiko šios valstybės padėjo ginklus prieš viena kitą. (Nekariavimo sutartis tarpe vokiečių ir francuzų pasirašyta birželio 22 dieną istoriškame vagone, kuriame paliaubos buvo pasirašyta 1918 metais).

Ko naciai nori

Vokietijos-Francijos karas tęsėsi viso 296 dienas. Ta jo pradžia skaitoma nuo to, kai rugsėjo 3 dieną, pereitais metais, Francija ir Anglija paskelbė Vokietijai karą, kuri rugsėjo 1 dieną užpuolė Lenkiją. Dabar, pasirašius nekariavimo arba paliaubų sutartį, naciai išstatė Francijai reikalavimus, kurių vyriausis yra šie: 1) Vokietija okupuos pusę Francijos ir visus jos Atlanto ir Viduržemio jūros pakraščius; 2) Francija turi demobilizuoti visas savo kariškas pajėgas, įimant laivyną ir pavestį Vokietijai visus karo ginklus; 3) Francijos vyriausybė turi uždrausti savo žmonėms kariauti prieš Vokietiją "bent koku būdu".

Italijos reikalavimai

Italija pastatė Francijai šiuos reikalavimus: 1) Demilitarizuoti 30 mylių tarpą tarpe Francijos rubežių ir taipgi tokį tolumą demilitarizuoti Francijos kolonijose, kurios (Seka ant 8 puslapio)

Antras Pažangos Vajus

Dar daugiau organizatorių
pasiekė aukštesnių laipsnių

Vajaus pasekų dar negalime paskelbti, nes neturime davinius, kiek kuris organizatorius laike vajaus narių prirašė. Šią savaitę į aukštesnius laipsnius pasiekė dar šie organizatoriai: P. MUČINSKAS, 131 kp. org. ir B. VERSACKAS, 198 kp. org. ir pirmą laipsnį. O M. KEMZURA, 17 kp. org., S. KUČINSKAS, 173 kp. org., E. GRABAUSKIENĖ, 164 kp. org. ir J. MAČIULIS, 262 kp. org. į antrą laipsnį. Su kita savaitė bus dar pasiektimų, nes tikimės gauti nemažai aplikacijų, kurios priimta birželio mėnesio susirinkimuose ir kurios iki šiol mūs dar nepasiekė.

Kadangi ne visi organizatorių raportai dar yra suėję, čia paduodami lenktynių rezultatai dar nėra galutini. Jie gali pasikeisti dar ir del galimų daktaro atmetimų.

PENKTAS LAIPSNIS

B. KEBLAITIENĖ 352 kp., Detroit, Mich.
P. KUČINSKAS 352 kp., Detroit, Mich.
JUSTINAS MICEVIČIUS 17 kp., Brockton, Mass.

KETVIRTAS LAIPSNIS

J. Aymanas 38 kp., Brooklyn, N. Y.
K. Katkevičienė 134 kp., Chicago, Ill.
J. Kaulinas 238 kp., Chicago, Ill.
V. A. Kerševičius 30 kp., Scranton, Pa.
C. K. Pikiel 195 kp., Pittsburgh, Pa.
P. Račila 57 kp., Worcester, Mass.

3 LAIPSNIS

Ivoškienė ir Karalimienė 192 kp., New Kensington, Pa.
Marie Bagočius 175 kp., Arlington, Mass.
P. Laban 124 kp., Hartford, Conn.
A. Laurutanas 63 kp., Chicago, Ill.
A. Maliauskas 299 kp., Rumford, Maine
J. Tvaronaitis 207 kp., So. Manchester, Conn.

2 LAIPSNIS

A. Bernotas 42 kp., Grand Rapids, Mich.
M. Domash 214 kp., St. Louis, Mo.

J. Galinskas 203 kp., Sebastopol, Pa.
J. Kasputis ir Vaičiūnas 212 kp., Kenosha, Wis.
A. Kriaučalis 318 kp., Worcester, Mass.
S. Kučinskas 173 kp., Lowell, Mass.
K. Mankienė 134 kp., Chicago, Ill.
S. Mockus 43 kp., So. Boston, Mass.
A. M. Praškevičius 14 kp., Cleveland, Ohio
J. Pučkorius 139 kp., Chicago, Ill.
P. B. Simanauškas 341 kp., Rhinelander, Wis.
M. Stakionis 41 kp., Lawrence, Mass.
J. M. Tumavičienė 131 kp., Norwood, Mass.
Wm. Wasukonis 200 kp., Detroit, Mich.
A. Zimkus 142 kp., New Haven, Conn.

1 LAIPSNIS

A. J. Banišauskas 13 kp., Minersville, Pa.
V. Budvidis 352 kp., Ecorse, Mich.
K. Develkis 301 kp., Cicero, Ill.
F. Domash 363 kp., St. Louis, Mo.
E. Grabauskienė 164 kp., Frackville, Pa.
M. Kemzura 17 kp., Montello, Mass.
S. Kučinskas 173 kp., Lowell, Mass.
J. Klučinskas 164 kp., Frackville, Pa.
M. Kvaratiejus 142 kp., New Haven, Conn.
A. Lukoševičius 152 kp., Brooklyn, N. Y.
S. Masytė 352 kp., Detroit, Mich.
A. Matulevich 216 kp., Erie, Pa.
M. Misčiūnė 14 kp., Cleveland, Ohio.
Helen Mockus 365 kp., Jamaica Plain, Mass.
E. Molenė 352 kp., Detroit, Mich.
P. Mučinskas 131 kp., Norwood, Mass.
J. Mačiulis 262 kp., Waukegan, Ill.
K. A. Namakys 202 kp., Jamaica Plain, Mass.
M. Navickas 62 kp., Lorain, Ohio
E. Puzauskienė 260 kp., Chicago, Ill.
K. J. Paulauskas 335 kp., Brooklyn, N. Y.
S. Petrulis 43 kp., So. Boston, Mass.
J. Radzevičius 66 kp., Ansonia, Conn.
A. Ramanauskas 211 kp., Mahanoy City, Pa.
J. Raščius 332 kp., Richmond Hill, L. I.
J. Stankus 277 kp., Leechburg, Pa.
V. A. Stulpinas 251 kp., Chicago, Ill.
J. Survilas 191 kp., E. Cambridge, Mass.
A. Tamelis 125 kp., Bellwood, Ill.
J. Taurinskis 359 kp., Dorchester, Mass.
B. Versackas 198 kp., Akron, Ohio
T. Valunas 153 kp., Du Bois, Pa.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

KL. JURGELIONIS,
Editor

DR. M. J. VINKAS,
Business Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00

307 W. 30th St., New York, N. Y.
Tel. LACKAWANNA 4-3539

PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIUJŲ KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

ADV. F. J. BAGOCIUS, pres.,
233 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. K. MAZUKNA, vice pres.,
1235 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

DR. M. J. VINKAS, sek.,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.

ADV. K. P. GUGIS, idm.,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

DR. J. S. STANESLOW, dr. kvet.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

M. MOCKUS, idm. glob.,
726 E. 7th St.,
So. Boston, Mass.

M. MIKULIUTIS, idm. glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.

Istatų Komisija:

DR. A. MONTVIDAS,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.

ADV. J. J. GRISH,
4631 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

P. DARGIS,
25 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.

Finansų Komisija:

J. P. VARKALA,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

K. PIKIELIS,
629 — 54th St.,
Pittsburgh, Pa.

A. S. TRECIOKAS,
314 Walnut St.,
Newark, N. J.

Kontrolės Komisija:

J. V. CRINUS,
3120 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.

KUN. M. VALADKA,
1743 N. Summer Ave.,
Scranton, Pa.

J. TARELA,
826 Bank St.,
Waterbury, Conn.

SLA Stovio, Skundų ir
Apeliacijų Komisija:

S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

P. B. BALCHONIS,
67 Court St.,
Binghamton, N. Y.

ADV. K. JURGELA,
359 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:

DR. P. GRIGAITIS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

M. VAIDYLA,
814 W. 33rd St.,
Chicago, Ill.

J. MILIAUSKAS,
918 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:

DR. M. J. VINKAS,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.

V. J. KOLICIENIS,
2222 Forbes St.,
Pittsburgh, Pa.

M. PAUKŠTIS,
2030 Fell Street,
San Francisco, Cal.

Sveikatos Komisija:

DR. P. ZALATORIS,
6800 So. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.

DR. S. A. SLAKIS,
6735 Crandon Ave.,
Chicago, Ill.

DR. I. B. BRONKAS,
3037 O'Donnell Street,
Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:

K. MICHELSONAS,
741 McDonald St.,
Brooklyn, N. Y.

O. ZORSKAITIS,
1708 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

V. BUKANAITIS,
104-40 — 117th St.,
Richmond Hill, L. I. N. Y.

Prieglaudos Komisija:

W. J. MORRIS,
839 Arianna Ave.,
Grand Rapids, Mich.

K. POCIUS,
12045 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.

J. BRAZAUSKAS,
17909 Maplefield Rd.,
Cleveland, Ohio

Pastabos iš seimo

ŠIAS pastabas rašau dar tebedamas seime, iš pačio sukurio seimo. Todel jose nėra bendro seimo įvertinimo. Nėra pažiūros į seimą iš tolo, bet yra atspindis to, kas tenka matyti iš arti.

Į Morrison viešbutį, kur įvyko seimas, atvykau sekmadienio vakare, birželio 23 dieną. Vienas iš pirmtinių, kurie mane pasveikino, buvo brolis K. Martin, mūsų darbščiausias generalis organizatorius iš Detroito. Jo pirmieji pasveikinimo žodžiai buvo šie:

“Na, broli Jurgelioni, jau esi nulyčiuotas ir išmestas lauk”.

“Kas kad taip skubiai, juk seimas dar tik rytoj prasidės?”

“Bet jau šiandien tave nuteisė. Buvo Grigaičio, Montvido ir Dargio kokus. Kemėšienė ir Grigaitis ten ant tavęs visus velnius korė. Aš negalėjau iškėsti tokios neteisybės. Aš sakiau jiems: kaip jūs galite teisti ir nuteisti žmogų slapta-me susirinkime už akių? Kiti tylėjo. Aš vienas su jais ėmiausi”.

“O kiek ten jų buvo?”

“Apie 30”.

Mums besikalbant su Martinu, prie jo prie mūsų Povilas Dargis.

“O sveikas, sveikas”, pasveikino mane, metęs akia į Martino pusę. “Na, kaip sveikata?”

“Jaučiuos labai tvirtas”, tariau. Ar daug pilsburghiečių bus seime?”

“Turėsim gerą delegaciją”.

Šeštą mėnesių pirmiau brolis Dargis man buvo sakęs, kad seime turėsias 40 delegatų iš Pittsburgho ir kad visi bus tik Susivienijimui atsidavę žmonės. Šį sykį to nebepakartojo.

Dargiui nuėjus nuo mūsų, brolis Martinas pasakė man:

“Ar matei, kaip jis žvairomis į mane pažiūrėjo?”

“Taip, taip, broli Martinai. Bet nesirupink mano upata. Man linksma, kad tu taip draugingas esi man ir tai tebuna tik del Susivienijimo labo. Man asmeniškai visvien ar jie mane lynčiuoja ar ant manęs velnius karia. Vieni iš jų nežino ką daro, kiti gi žino, kad jie tą daro tik iš pykčio savo širdyse. Aš tikiu, kad vieni iš jų supras, kad jie buvo suvadžioti, kiti gėdysis savo pykčio. Gaila tik to, kad tu žmonių pajegas tam laikui yra nukreiptos į blogąją pusę. Tai yra nuostolis Susivienijimui”.

“Bet jie kalba ir elgiasi kaip didžiausi fanatikai”, tarė Martinas.

“Deja, ta proto liga pas mus ne sykį pasireiškia. Bet geriau kalbėkim apie linksmesnius dalykus. Kaip ten tavo base-ball tymas gyvuoja?”

Brolis Martinas tuomet man papasakojo, kaip jam linksma yra, kad Susivienijimas Detroito turi įregistruotą ir pripažintą base-ball tymą, kurs kas savaitę ir dažniau lošia, garsindamas visame Detroito Susivienijimo vardą. Tą tymą sudaro Susivienijimo jaunuoliai nariai, prirašyti prie Susivienijimo pirmame ir antrame Pažangos Vaju. Jie turi gražias uniformas su dideliu užrašu ant krutinės “Lithuanian Alliance”. Jie dažnai laiko savo susirinkimus. Jiems vadovauja arba jų globėju yra brolis Martin. Jis norėjo atsivežti tuos jaunuolius į Chicago, kad seimo laiku jie galėtų pasirodyti savo došimu ir nudžiuginti visus delegatus. Bet nei Seimo Rengimo Komisija, nei Pildomoji Taryba nesutiko parupinti lėšų jų kelionei ir nei nekvietė jų į Chicago.

“Tai mat kaip jie žiuri į tokius dalykus”, skundėsi brolis Martin.

“Ką padarysi”, sakiau. “Tokiais dalykais mes tikrai galėsime rupintis, kuomet sutvirtinsim Susivienijimo pamatus. Tu atlikai puikų darbą pritraukdamas tuos jaunuolius prie Susivienijimo. Mes turėsime rupintis, kad jie prie mūsų ir pasilaikytų”.

Besikalbant su broliu Martinu, Morrison viešbutio angoje atsirado daugiau seimo delegatų, atvykusių iš toliau ir chicagiečių. Pasirodė, kad keletas chicagie-

čių seimo laikui aplėdo savo namus ir apsigyveno Morrison viešbutyje, kad artčiau būtų prie delegatų ir turėti daugiau progų jiems šventos politikos dvasios įpumpuoti. Tai buvo politikieriai, kurie nepasitikėjo savo avelėmis.

Viešbutio angoje sekmadienio vakare prieš seimą delegatai stovinėjo bureliais besikalbėdami iki vėlios nakties. Daugumas jų buvo buvę tame slapta-me susirinkime, apie kurį man pranešė brolis Martinas. Apie dvyliką ir po dvylikos naktį atvyko burys delegatų iš Sandaros vakarienės. Visi nesiskubino eiti gult.

Tą naktį ir per sekamus tris vakarus ir naktis ėjo savotiškas Susivienijimo seimas, slapas, pasidalinęs į burelius, susidomėjęs tik asmenimis ir asmeniškais reikalais, kuomet oficialis Susivienijimo seimas pirmą dieną praleido be jokio darbo, o antrą ir trečią šiaip taip susiorganizavo ir priėmė didžiumą raportų be skaitymo.

Tie vakariniai ir naktiniai pasikalbėjimai ir pasikalbėjimai tarp sesijų turėjo nulemti tikrojo seimo eigą ir jo darbų pasekmes. Vienas brolis man pastebėjo: “Kokie mūsų žmonės, toks ir Susivienijimas, kokie delegatai, toks ir seimas”. Tas turėjo reikšti, kad be politikierių mes negalime apseiti, o taipgi ir be fanatikų.

Iš visų kalbų betgi buvo aišku, kad politikieriai negalėjo duoti Susivienijimui jokios vadovybės Susivienijimo reikaluose, ir kad Pildomoji Taryba, kurią savo rankose turėjo politikieriai, savo pastangose vadovauti Susivienijimui negalėjo būti niekas kitas kaip tik pilnas “flop”. Tas labai metėsi į akis ir tikrojo seimo eigoje. Planų Susivienijimo reikalams pataisyti Pildomoji Taryba neturėjo, o jeigu turėjo, tai juos arba slėpė arba jų neišreiškė.

Kada politikieriai parodė savo pilną bankrutą, kaip pretenduotojai į Susivienijimo vadus, buvo dar labiau gaila žiūrėti į tuos brolius, kurie tiems savo politikieriams taip šventai, taip fanatiškai tikėjo. Ypač kad tarp jų akiai tikinčių brolių atsidurė ir keletas labai gerų žmonių, praityje pasitamavusių Susivienijimui naudingais darbais. Apie juos aš maniau, kad Susivienijimo meilė juose visuomet viršys viską kitą. Nesinorėjo tiesiog tikėti, kad pyktis kada nors galėtų užvaldyti jų širdis ir partizaniskumas aptemdyti jų protą. Tiesa, tokių buvo visai nedaug. Savo širdyje aš labiausiai apgailavau tris. Bet tie trys buvo man artimi ilgamečiai Susivienijimo nariai, ir to man buvo perdaug.

Iš visų pasikalbėjimų su delegatais aš radau ir didelio pasitenkinimo ir padaršimo ir noro dirbti toliau. Rašydama Tėvynėje apie aukštąsias Susivienijimo idejas, redakcijos kambaryje aš dažnai klausdavau savęs: ar kas iš Susivienijimo narių tuos mano raštus supranta ir priima juos į širdį. Man rodydavos, kad jau pasenę Susivienijimo nariai, per eilę metų išmokinti bartis ir kovoti už nebutus daiktus, negalės priimti mano naujų nors ištikro labai senų minčių vedančių į žmoniškumą, ir aukštesnį dorovingumą ir brolišką meilę, ir jas tinkamai įvertinti. Ir kaip man linksma buvo, kada seimo laiku vienas senukas ir antras senukas ir trečias senukas priėję prie manęs sveikino mane ir spaudė man ranką su džiaugsmu akyse ir kartojo man mano žodžius iš mano straipsnių su pasigėrėjimu ir meile. Jie žinojo, kad aš nelaukiu pagyrimų. Jie jautė tą patį džiaugsmą kaip ir aš, kad mes sykiu atjauname prakilnumą. Ir ne tik senukai tuo džiaugsmu su manm dalinosi. Labai labai daug buvo brolių ir seserų visų amžių, kurie reikšmingai man ranką paspaudė, pareikšdami jų minčių ir mano minčių bendrumą. Rašytojui nėra didesnio užmokesčio kaip būti suprastu. Tą didelį užmokesčių šiame seime aš gavau gausingu saiku.

KL. JURGELIONIS.

Seimas ir po seimo

ŠIUOS žodžius rašant, mūsų organizacijos seimas yra tik įpusėjęs. Jame yra suvažiavę delegatai apie 250 kuopų atstovų iš įvairių Amerikos dalių; iš didelių miestų ir mažų miestelių. Tais delegatais yra žilagalviai ilgamečiai veikėjai ir jaunosios kartos veikėjai. Jie visi yra vienos šeimos SLA. nariai. Jų visų yra ir turi būti vienas ir tas pats interesas, tai organizacijos ateitis ir jos gerovė.

Seimo delegatais yra mažiausias apdraudas turinti ir didžiausias apdraudas turinti. Seimo delegatais yra ir šimtaprocentinių šeimų marių atstovai, kurių visi šeimos nariai Susivienijime apdrausti, kurių vienatinė gyvenime viltis — Susivienijimas.

Kaip kiekvienoje nors nedidelėje seimoje jos narių tarpe pasireiškia nuomonių skirtumas ir skirtingos pažiūros gyvenimo klausimuose, taip ir skaitlingoje Susivienijimo seimoje, susidedančioje iš 15,000 narių, nuomonių ir pažiūrų skirtumas neišvengiamas. Bet kaip pavyzdingos ir gražios gyvenimą mylinčios šeimos nariai randa budus pėsireiškiančius skirtumus suderinti, kad jie nepažeistų mylinčios gražiai gyventi šeimos namus, taip ir SLA. šeimos nariai privalo tokius nuomonių ir pažiūrų skirtumus suderinti, kad jie nepažeistų SLA. šeimos namų.

Natūralus dalykas išgirsti nuomonių išsireiškimą skirtingose formose. Tame pačiame visiems bendrame klausime vieni išsireiškia šaltai, kiti karštai. Tad ir seimo delegatams bus proga išgirsti išreikštų įvairių minčių ir įvairiose formose. Bet tas neprivalo vienus nuo kitų tolinti, vienus su kitais nedraugais daryti. Jeigu vienas mūsų šeimos narys kame nors praskalto, jis vertas pabarimo, kad ateityje tokius prasikaltimus nedarytų. Jeigu kitas šeimos narys savo darbus užsitaravo pagyrimo, mes jį pagirkime, tegul jo pavyzdį paima kiti šeimos nariai. Bet tegul visi mūsų šeimos nariai lieka lygiateisiais, lygiai mylimais ir gerbiama. Seimo darbų eigoje galime vieni kitus pasivaduoti, vieni kitais pasimainyti, bet tą turime padaryti susitarimo ir susipratimo keliu, kad vėl visi draugiškai ir rimtai galėtume dirbti šeimai naudingą darbą.

Dabartinio Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 41 seimo delegatės ir delegatai, sugrįžę atgal į savo kasdieninio gyvenimo vietas, bus tais evangelistais, kurie skelbs SLA. seime nustatytų darbų evangeliją sekantiems dviem metams. Nuo jų, seimo delegatų, daug priklausys ir nuo jų viskas priklausys. Jūs sugrįžę į kuopas galite parvežti naują dvasią ir sukurti naują kilnų upą ateities darbams. Ir neabejotina, kad jūs tą ir padarysite.

Visuomeniniame gyvenime dažnai pastebima, jog kaimynas dažnai įsikiša į savo kaimyno reikalus ir daro jam nurodymus. Tokiuose nurodymuose kada pastebima ir tikslas, kad pakenkti gražiai gyvenančiam kaimynui ir tuomi sau pasinaudoti. Jeigu mūsų kaimynai, imdami domėn jų seime atliktus darbus, darys išvadas ir nurodymus, mūsų privalumas tą imti domėn ir tinkamai suprasti, ar mūsų kaimynas tuomi neturi tikslo mummyse šeimynišką draugiškumą pažeisti, mummyse nesantaiką sukurti, mums skriaudą padaryti. O jeigu mūsų kaimynas bus mums nuoširdus, mūsų veikiamus darbus įvertins, mums gražius ir nadingus patarimus suteiks, mes tokiame kaimynui karštai paspausime dešinę ir su juo kaimyniškai ir broliškai meilėje gyvensime.

Po seimo atsiras visa eilė seime priimtų naujų darbų. Po seimo prasidės mūsų organizacijoje naujas dvimetinis darbymetis, kur mes visi turėsime bendrai dirbti sau ir savo organizacijos gerovei. Bukime pasirengę tiems darbams ir dirbkime.

Dideli ir kilnūs darbai atliekami tik tada, kada juos dirbame susiklausyme ir susitarime. Jeigu brolis ar sesuo darbo eigoje sukluo ar pavargo, nereikia į jį žiūrėti su panika, nereikia bent ką jį

įžeidžiančiai pasakoti kaimynui, bet visu pirmiausiai reikia su juo pačiu pasitarti, jam pačiam, jeigu gali, tinkamus nurodymus duoti, kad jis savo darbų eigoje galėtų nesukliuvęs išeiti, kad jis tuos darbus galėtų atlikti naudingais visai šeimai. Tai tame gludi draugiškumo ir broliškumo pagrindas. Tai tame gludi ir visas pasisekimas darbuose.

Šiandieninė padėtis pasaulyje yra gąsdinanti visus. Nei vienas negalime nuspti, kokis rytojus išaus ir kaip tas viskas atsilieps į mūsų gyvenimą. Gali skaudžiai atsiliepti į šios šalies gyvenimą ir gali skaudžiai paliesti ir mūsų visų asmeninį ir organizacinį gyvenimą. Privolome būti pasirengę viską sutikti. Turime būti vieningi ir broliški darbe tą viską pergyventi. Nelaikas gaisuoti, kuomet esame šaukiami į vieningą darbą.

Lietuvos likimas irgi nėra aiškus. Bile dieną galime išgirsti užjūrio brolių šaukiantį pagelbos balsą. Kaip praityje, taip dabar ir ateityje, neatsilikime nepasidarbavę ir savo broliams pagelbos ranką neištiesę. Susivienijimas ir gyvuoją tais brolybės ir labdarybės pagrindais, kad nelaimėje esantį brolių paguosti, jam pagelbos ranką ištiesti. Tai bus irgi didelis ir šventas visiems darbas. Tai gali būti darbas, kuris reikalauja pasišventimo ir ištvermės.

Mūsų Susivienijimas yra visame pasaulyje gyvenančių lietuvių pasididžiavimu, visų lietuvių garbe. Jis garbingai buvo išlaikytas per virš 50 metų, jis garbingai bus išlaikytas ir ateityje. Jis tuktantiems varge ar nelaimėje esantiems išties pagelbos ranką ir ištis ateityje. Tai mūsų aukščiausias tikslas, prie kurio mes siekime, siekiame ir sieksime.

Sulig SLA. esamos tvarkos, seimo delegatų pareigos nepasibaigia su atlaidytu seimu. Jie tose pareigose pasilieka visiems dviem metams laiko. Bile reikalui esant jie gali būti vėl suaukti svarbius organizacijos reikalus svarstyti. Jie buna išrinktais ir pilnateisiais delegatais iki sekamo seimo, į kurį kuopos jų vieton išrenka kitus delegatus, arba tuos pačius išnaujo įgalioja. Tad seimo delegatų ir yra pareiga prižiūrėti, kad jų seime praveisti darbai būtų vykdomi, būtų atliekami, o jų atlikimas ir priklausau nuo pačių delegatų pirmiausiai, kad jų darbų eiga nesukliūtų kuopose, kad kuopos, kuopų veikėjai ir bendrai visi nariai, būtų aktyviais talkininkais jų darbų pravedimui ir tvarkymui išrinktajai Pildomai Tarybai ir visoms pareigoms išrinktoms komisijoms.

K. J. PAULAUSKAS

MOKSLO METŲ BAIGIMAS

Teko dalyvauti aukštosios mokyklos mergaičių mokslo baigimo apeigose. Tai gražus ir žavėjantis vaidas.

Kolegijos profesorius, pasakydamas mergaitėms atsisveikinimo kalbą pastebėjo, kad toji mokykla buvo jų motina, kuri jas auklėjo parodydama kelią į gražų ateities gyvenimą. Jis ragino jas būti darbščiomis ir ištikimomis savo tėvams, savo kaimynams ir savo šaliai.

Pagalvok, žmogau, ar visose pasaulio mokyklose tas yra mokinama? Ar būtų šiandien milijonų žmonių gyvenami namai deginami, ar būtų šiandien milijonai žmonių be pastogės ir duonos karnio, jeigu jie būtų buvę auklėti tokioje dvasioje, jeigu turėtų išsiauklėjimą būti ištikimais savo šaliai ir kaimynui. Pasaulyje vietos yra visiems užtenkamai. Pasaulyje visko yra pakankamai, tik tai stoka žmogui žmoniškumo.

Bet nėra reikalo ir tame nusiminti. Iš šiandieninių žmonių žiaurumų, iš po jų kraujo ir asarų klanų, išaus pasauliui tokis rytas, kuriame žmogus bus tikras žmogumi, kuomet visiems bus žmoniškas ir malonus gyvenimas.

Atsiminimai apie gyvenimą Lietuvoje caro vergijoje esant

Iškeliavimas iš Tėvynės

(Iš apysakos „Aušrelė“*)

PRAEJO KELI pavasariai ir kelios vasaros. O štai dar vienas ruduo. Atvėso. Miškai parudo, pagelto, grynomis šakomis beliko. Tik kur ne kur ant ažuolo sudžiuvę lapai tesimatė ir priešais retkarčiais pasirodantčius saulės spindulius vėjo pučiamį šiušėjo. Žemė nukritusiais lapais apsidengė. Ji taipgi parudus, pageltus ir pajudavus. Vėjas žeme lapus nešiojo, tarp medžių blaškė, purtė-mėtė ar verpetris aukštyn svaidė. Žolė, įvairiai žydėję gėlės išnyko. Papuopuose krumai-krumokšliai taip išdidžiai laukus puošė, vasaros karšty užkinkiniui poilsį teikė tik stuobreliais beliko. Tie patys žmonės juos nulaužė, kirviais nukapojo ir žiemos kurui į namus išsivežiojo. Čiulbėję ir vaikus vedę paukščiai į svetimus kraštus jau buvo išlėkę. Kiti kaimuose sau prieglaudos įsiekė. Tik pakrašty upelio ar ežero vėjo pučiamos nendrės, rodos jaunos našlaitės ar nuotakos lyg verkė-aimanavo. Tik jos, rodės, vasarą ir visą mirštančią ir žūstančią gamtos grožybę apverkė-apraudėjo.

Tai buvo nuobodus ruduo. Dažnai įkyrus lietukas krapino, o nuo jo žemė purvą pasriuvo, pražliugo.

Vieną kiek giedresnį to rudens dienų aš vaikščiojau laukuose ir prisizūrinėjau mirštančią gamtą. Lūdėsiu negalėjau tvirti. Krutinėje lyg koks neišgydomas skausmas raitėsi. Galvojau apie praeitį. Apie tai, kaip kelių metų bėgy apsišvietimui sunkiai dirbau.

Prisiminė man, kaip pasimokius išties vasarą pas Banį, tėvas sutiko ir aš pradėjau mokytis mūsų bažnytkaimio mokykloje. Kiekvieną dieną ten ir atgal po penkis vertus suvaikščiodavau. Vėl galvojau, kaip Baniui sekančią vasarą atostogas leidžiant namie — šiočių ir šventų dienų — nė valandos veltui nepraleidau: skaičiau, rašiau, skaičiau, mokiau.

Knygų skaitymui budavo pas Banį**. O paskui ir pas mokytoją pasiskolindavau. Jų didumui ir turiningumui atsisitebėti negalėdavau. Labiausia man patiko skaityti apie Lietuvos praeitį. Tokia graži, tokia romantiška ta mūsų tautos praeitis buvo!

Raštus apie Lietuvą Banys liepdavo slėpti. O dar labiau — slėpti lietuviškus raštus. „Kai skaitai lietuviškai — saugokis kaip zulkis prie kelio. Skaityk pasislėpęs, nes nežinai, iš kur ir kada raudonius gali užklupti. Buk atsargus! Jei kartais kokia nelaimė nutiktų, jei koks žandaras ar policijos šunelis užkluptų — mesk knygą į ugnį ir pats stengkis pabėgti. Toks jau mūsų likimas. Savame krašte negalime lietuviškai nė skaityti“, — ne kartą sakydavo Banys.

Pradinės mokyklos mokytojas irgi pastebėjo mano didelį norą mokytis. Nors jis buvo rusas, bet neblogas žmogus. Jis Lietuvos padėties kai kada irgi apgaillavo.

„Kai tik pabaigsi šią mokyklą, tuojau važiuok į miestą mokytis. Mokykis advokatu. Žymiu žmogumi busi!“ — drąsindavo ir ragindavo mokytojas.

Bevaikščiodamas po laukus tą rudens dieną ir daugiau bandžiau apgalvoti. Bet nevyko. Priešais akis stovėjo nesenai nutikęs vaizdas. Besimokinant pas Banį, atplėskėjo caro ištikimieji žandara. Man pavyko pro langą išsokti į sodą ir pabėgti. Bet Banį jie sugavo. Taipgi jo visas knygas ir mano sąsiuvinus pasiėmė išsivežė. Banį dar gerai apkulė. Paskui girdėjome, kad jį į tolimąją Sibirą išsiuntė.

Graudus prisiminimas taj buvo. Jo aš niekad neužmiršiu. O Banį išvežus, tie raudoniusliai jau ir mane pradėjo sekioti.

*) Pasakoja vyriausias apysakos veiksnys, Ladas Valras.

**) Vienas vyresniųjų apysakos veiksmų, darbuotojas už Lietuvos gerbuvį.

Parašė
P. BAJORAS

BESIMOKYDAMAS pas Banį, su juo susidraugavau ir jo idėjomis tiesiog užsiliepsnočiau. Rodėsi, kad mudu buvome viena siela dviejuose kunuose. Mat jis taip gražiai ir tinkamai mane savo pasakojimais apie pavergtųjų žmonių ir mūsų tėvynės meilę sužavėjo! Aš likau jo vergišku sekėju.

Kai buvau nesimokęs, rodėsi nė kam ko visa tai. Bet kada šiek-tiek apsišviečiau ir aš daugiau pajutau tą žmonių nešamą jungą. Tuomet many kilo pagleža prieš prispaudėjus. Banio įkalbėtas, galvojau irgi, kad Lietuva turi būti tik lietuviams. Jaučiau, kad lietuviai turi pasiliuosuoti iš svetimo jungo. Reikėjo tik mums daugiau apsišvietimo, daugiau mokyty žmonių, kaip Banys sakydavo.

Todel daug veikiau su Baniu. Jo antra ranka budavau. Jei jis neturėdavo laiko ir negalėdavo ko atlikti — aš tai padarydavau. O kada Banį išsiuntė į Sibirą — aš jo vadovybę parėmiau.

Tada visas mūsų apygardos veikimas apie mane sukosi. Visa ejo taip, kaip aš norėjau ar kaip nurodžiau.

Ir buvo kas veikti! Buvo tokio jaunimo, kuris suprato mūsų žmonių buklę ir viso krašto likimą. Vieni jų knygas iš Prusijos nešė, kiti tas knygas Lietuvoje tarpe žmonių platino. Kiti dar kitokius nurodytus darbus dirbo. Visa kuo reikėjo tik pasigėrėti.

Bet žandarai ir man pradėjo rimtas pastabas daryti. To nepaklausius — grasio kalėjimu ir net Sibiru. Aš nusistačiau jų neklausyti. Slaptai veikiau. Pagaliau žandarų viršininkus Telionok išleido griežtą įsakymą — suimti mane gyvą ar negyvą. Tiems, kurie mane sugaus — net piniginių atlyginimą skyrė.

Bet aš ir to nepaisiau. Eėjau nuo pažystamo pas pažystamą, nuo giminės pas giminę, nuo draugo pas draugą. Bėgau iš vieno kaimo į kitą ir skelbiau tą Banio paliktą evangeliją.

Žandarai pagaliau jau sekė mano kiekvieną pėdsaką. Nebuvo atsitikimo, kad dvi naktis bučiau galėjęs nakvoti toje pačioje vietoje. Vis naujoje, vis pas kitus žmones.

Bet ir taip besislapstant, jau pasidarė perankšta. Sykį nakčia žandarai užklupo mane vieno mano dėdės kluone. Išsigandau. Maniau, kad jau tikrai pakliuvau į jų rankas. Leidausi bėgti. Ir ačiu tik tamsai ir geram kelių žinojimui galėjau nuo jų pasprukti.

Tą liudną rudens dieną vaikščiodamas laukuose galvojau, ką padarius: pasiduoti į rusų nagus, ar kur nors į svetimą šalį pabėgti?

Pagaliau nusprendžiau: „Rusai mane nepaims! Nesulaukė! Niekados!“

Sugalvojęs, kaip galiu nuo persekiojimo išsprukti, parbėgau namo pas tėvą.

„Suradau, sugalvojau!“ — šaukiau jam.

„Ką tokio?“

„Pabėgti nuo persekiojimo!“

„Kaip ir kur?“

„Važiuosiu į Ameriką! Žinai, tėtusi — ten liuosybės kraštas. Ten galėsiu ir mokytis ir su lietuviams veikti. Išsimokėsi, busiu naudingas žmogum ir tave neužmiršiu. Ką sakai?“

Tėvas ramiai pagalvojo. Mielai sutiko ir dar padarėsi:

„Negaliu tau, Ladel, ginti. Daryk, kaip tau geriau patinka ir išrodo. Juk tu mokytiesni už mane. Jei manai, kad tai bus geriausia — spruk! Pinigų kelionei kaip nors sudarysiu!“

Mudu nutarėm, kad aš nieko nelaukęs turiu vykti į Ameriką.

NEILGAI truko. Tėvas turėjo kiek pinigų sutaupes mane leisti į mokyklą, o trukumą ant nuošimčių pasiskolino pas kaimyną. Ir taip tai susirengiau kelionėn į Ameriką.

Vieną naktį slaptai susirinko pas mus burelis mano giminių, pažystamų, kaimynų ir draugų mane išleisti į tolimą kelionę. Tėvas, motina — visi mano artimieji — apsikabinę mane glaudė sau prie krutinių, bučiavomės ir verkėme.

Tėvas prie kiekvienos progos kartoj:

„Nelaimė mums! Daug ko troškome ir tikėjomės. Musų pradėtu darbu jau džiaugėmės. Bet... nepavyko... Važiuk, vaikel! Laiminu tave! Lai tau Dievas padeda! Bet ir užjūrų budamas, svetimųjų tarpe gyvendamas, atsimink, kur tavo tėvynė! Neužmiršk, kad ji svetimųjų kankinama ir ji reikalinga tavo ir daugelio kitų pagelbos! Prisimink ją! Reikalui esant — pasiaukok del jos, kaip aukojaisi iki šiol!“

Motina gražiai ir gaudžiai mane apverkė. Ji, ašarodama ir gražius žodžius tardama, išskaičiavo, kaip mane augino ir auklėjo, kaip man laimės troško, ir kaip dabar sunku jai su manim skirtis. Kaip jai gaudu savo sunelį numylėtą į svetur išleidžiant.

Atsisveikinęs, atsibučiavęs su visais, sėdau vežimam, kurį tėvas vairavo. Sujudo ratai, sudardėjo vežimas, sutško po juo purvas. Į svetimą kraštą laisvės ir laimės įsiekoti vykau. Gaudžiai verkdamas važiauvau.

Visa gamta ir visa, kas tik mane išvykstant matė, rodos podraug su manim verkė. Dejavu mėnesienoje nulenktonis šakomis berzelis. Aimanavo šalia kelio stovėdamas senukas kryžius. Verkė pievos, kalneliai, pamišky raudonomis ugomis

“Elada”

ELADA — Petro Babicko kelionės įspūdžiai iš Europos grožio tėvynės Grekijos. Knygą išleido Spaudos Fondas (Kaunas, Vytauto Nr. 23), 340 pusl. (įimant 62 pusl. vien paveikslų), 1939 metais, kaina 4.50 litų.

Veik kiekvienas žmogus yra linkęs keliauti, savomis akimis matyti naujų vietų, patirti kas, kur ir kaip yra. Bet retai kuriam tenka tatau atsiekti. Dažnai prisieina tenkintis skaitant kitų kelionės įspūdžius, patyrimus, aprašymus. Viena tokių įdomiai skaitomų įspūdžių knyga yra “Elada”. Ji atskleidžia mūsų minčiai tokius vaizdus, kurių mums, rodos, senai reikėjo. Juk mes senai vieną kitą dalyką esame girdėję apie senovės Grekiją, girdėjome ją buvus aukštos kultūros šalimi, buvus lopšiu pasaulinio meno ir mokslo.

“Gal nerastume nė vieno kultūringo žmogaus, kuris nebūtų girdėjęs Grekijos vardo? Dabar Grekią tik nedidelė 6,000,000 gyventojų valstybė, o kadaise ji buvo Europoje vienintelis grožio ir kultūros šaltinis. Tiesioginis tos kultūros paveldotojas — Roma — ilgai, buvo lyg tarpininkas, per kurį ir mūsų tėvynė prie tos kultūros veikiamo ploto prisijungė”, sako autorius.

“Nėra, gal but, gyvenimo srities, kuri nebūtų elinų kultūros genijaus pradėta, nagrinėta, puoselėta!”

“Bet visa gyvenime keičiasi, kaip bangos jurose, kaip vandenynų potvieniai ir atoslūgiai.

“Grekija, senovės Elada, išgyvenusi savo valstybės ir kultūros gyvenimo aukščiausią pakilimo laikotarpį, krito į užuominimo žemumą. Ir kai po daugelio amžių pasilsėjusi vėl pakilo kovoti del laisvės, del naujo gyvenimo, visa Europa, paveikta elinų kultūros žiedų grožio, budėjo su grekais jų išsivadavimo iš jungo kovų laikotarpiu.

“Grekų kova su turkų sultonų tiranija del laisvės buvo Europoje suprasta kaip šviesos kova prieš tamsą, todėl ne nuostabu, kad toks Anglijos dainius Baironas, sužavėtas tos didvyriškos tautos pastangomis, pats atvyko į Grekią kovoti del jos laisvės ne tik daina, bet ir ginklu.

“Ir šiandien, nors Grekią toli iki senosios Elados spindėsio, bet vis delto kiekvienas, sąj aplankęs, negali išvykti iš čia, nesusižavėjęs ta milžiniška tautos energija praeity, nepaprastais statybos šedevrais ir senovės meno turtais, gausiai visojo šalį išblaškytais!”

Knyga imanti vaizdingą šalį ir vaizdžiai parašyta, skaitosi gana lengvai. Keleivio stebėtojo išgyvenimai atskleidžia ne vieną vertingą pamoką; jis tarytum sakyte pasako, kur ir kaip elgtis, pasitaikius progai keliauti. Atsiskleidžia scena, kaip tuli gražiagaudos, parduodami neva senienas-atmintukus, plėšia nuo ke-

apškęšes putas. Gaudžiai rodės raudonoji liudnai vienui viena laukuose stovėdama eglaitė. Visa, ką tik mažiau pravažiudamas, rodės manęs gailėjosi. Ir tas miškas, kur ne kartą prisiejo slpastytis, ir tos storulės pušys, liudnai ošdamos, sakė man paskutinį “sudiev”.

Ašgi, liknai mažas kudikis, kaip sužeistas gyvūnėlis, verkiau-dejavau.

Gaila buvo visa tai palikti. Gaila su saviškiais ir tėvais skirtis.

Ausyse tik girdėjos erzinantis vežimo ratų purve žliugsėjimas ir pro jį koks tai nepakenčiamas iš mano gyvenimo ir likimo pasityčiojimas, gaudenimas...

Kas toks rodos vijosi, juokėsi ir tyčiojosi: “Tu myli savo tėvynę ir savo žmones, bet turi juos apleisti...” Vėl kas tai, rodos kartojo: “Ateis toki laikai, kuomet atgims nauja tėvynė! Tuomet į svetimus kraštus išvaikyti jos sunys ir dukterys sugrįš atgal ir vėl kaip tikri žmonės galės gyventi...”

Jaučiau ir girdėjau, kaip mano tėvas, mane bevešdamas, piktumu dantis griežė. Kaip dažnai jis ką tokio sau pasosė murmėjo.

Aš iškeliavau į svetimą šalį, į nežinomą likimą...

Rašo
ST. JASILIONIS

leivio toli neverčiai, — už vazelę paima 300 drachmų, įtikindamas pirkėjui, kad ji yra 2450 metų senumo. Gi patyriusiam žmogui ta vazelė yra niekutas nevertas 3 drachmų, ir ne seniena, o padarytas tik prieš keletą savaitų. Kitur — randamas nuosirdumas, prieglauda, net ir atlyginimo neimant.

“Daug gerų žmonių sutinkame pasauli ir... dažnai jų neįvertiname”, sako autorius.

“Kodel mes prapliumpame pagyrimais ir retorika tik tada, kai... laidojame. Ar tai nėra pašamono egoizmo pasireiškimas, džiaugsmas, kad mažiau bus konkurentų... Gyvenimas toks platus! Erdvės tiek daug! Tik taip mažą meilės, taip mažą draugiškumą...”

“Aukštas turi būti širdy ir prote... Taip, bet ar ne daugumas žmonių beveik turėti aukso bankuose, palikdami širdis tuščias...”

Parodęs daug įvairių epizodų ir žaivinių scenų, atpasakojęs lankstia kalba daug vienokių ir kitokių palyginimų, autorius teigia, kad “Grekijoje keleivį žavi ne tik mėlynas dangus, ne tik nuostabiai skaiti saulė, kilniausios architektūros griuvėsiai, brangi mūsų kultūros istorijai praeitis, bet ir gamtos gražis, gyventojų svetingumas, jura, švytinti visomis brangiųjų akmenų varšomis, ir pats oras, gaubias pasakos šydu jautresnę sielą.

“Klaudamas po šią nuostabią žemę, aš niekuomet negalvojau, kur nakvosiu, nes kiekvienas uolos įlinkimas galėjo būti tokia pat patogi ir rami poilsio vieta, kaip ir pirmos rūšies viešbučio kambarys, kiekviename, kad ir iš pažiuos apskurusiame, name galėjau jaustis vistiek kaip ir artimųjų bičiulių šeimoje, kuri su svečiu dalinosi paskutiniu duonos kąsniu ir vynu.

“Daug yra Grekijoje vietų, kur svečias laikomas Dievo pasiuntiniu, kaip ir pas mus senaisiais laikais. Ir todėl nuostabu, kad siela šiam krašte pasiduoda pasakos burtams, nes ir miško tankmėje, kalno viršūnėje, uolų apsuptame slėny ar prie tyliai čiurlenančio upelio niekuomet nesijauti esąs vienas. Tokia stipri šios žemės kerėjimų galia!

“O tyliais vakarais, kaip pavargęs kur priglustu ir kai, rodos, sapnas sumerks akis, matau, lyg kokiame užburta meidrodė, vaizdus, kuriais gyva šiuo metu mano visa esmė, kur tukstančiai metų virsta viena akimirka.”

Ką Elada mums byloja? O, labai daug. Knygos autorius pataria pavartyti senus, bet amžinai naujus grekų filosofų kurinius. “Pasiskaitykim”, sako, “jų istorinių veiklų, pasigerėkime jų poetų peozijos vynu, apsvaigime jų dramaturgų didžiausio skausmo vaizdais ir komedijų — sąmojumi, ir mes pamatysime, kaip žmonių prieš 2500—2300 metų gyventa,

galvota, kentėta, mylėta, juoktasi ir miršta.

“Tukstančiai, dešimtys ir šimtas tukstančių eilučių, išlikusių šimtmečius, į mus prakalba šiandien Elados jausmais, išgyvenimais ir skaitytojo sielą gaubia nusistebėjimo jausmas...”

“Mums, kaip pasakiškame vaidrody, iškyla elinų budas, jų logiškas, šaltas ar jausmingas sielos busenų vaizdavimas, įvairiausių gyvenimo sričių nušvietimas. Ir negali ramiai galvoti apie senovės Eladą — mūsų nudenės kultūros lopę. Jos kultūros vertybės, elinų tautos nelaisvė ir kančia atpirtos, šiandien yra viso kultūringo pasaulio nuosavybė. Mes ir šiandien, dar droviai ir kukliai akis nuleidę, kartais sustojame prieš tą jų minties drąsumą, ir, kaip paklydę keleiviai, jų kuryboje kartais klausiamo kelio ar šiaip patarimo”.

Fragmentai

Šįryt oras buvo ramus, dangus permatomu šydu prisidengęs. Eėjau į daržą pasižiūrėti, kokią pažangą pavasaris padarė. Vaikščiojau nuo vilkdalgių prie alyvų, aplink gėlių loveles, po krūmynus. Džiaugsmingai nustebau! Takelio kamputy, pusiau paslėpta tirštuose krumuose, smulkiais lapeliais chorchorus pražydėjo praėjat naktį. Gaivus ir šviežias, tarytum nuotakos gėlių buketas, krumas liepsnojo priešais mane. Jo naujas gražumas viliojo mane. Kokia pavasarinė nekaltybė, koks švelnus ir drovus meilumas žėrėjo tuose baltų žiedų vainikėliuose, kurie tyliai ir meiliai atsiskleidė saulei, tarytum mintys, kurios šypsos mums budėjant, ir nutupia tyro žaľumo jaunuose lapuose, lyg bitės gėlėse! Stebuklų motina, misteriška ir maloni gamta, kodel mes negyvename tavyje?

Tikrai, mes esame perdaug darbštūs, perdaug apsunskinti, perdaug užimti, perdaug aktyvūs! Mes perdaug skaitome! Vienas reikalingas dalykas: numesti savo rūpesčių, prietarų ir pedantizmo naštą ir dar kartą pastoti jaunais, linksmais kudikiais, ir laimingai ir dėkingai gyventi dabarties valandoje. Mes turime žinoti, kaip valandėlei pertraukti darbą, kas nereiškia, kad mes tinginiausime. Meditacinis ir dėmingas neveiklumas išlygins sielos raukšles, ir siela plečiasi, skleidžiasi ir dar kartą šoka ir kyla, ar kaip pakelės numinta žolė ar augmens pažėistas lapas, taiso ir gydo savo žaizdas, pas-toja naują, spėtaninę, teisia ir originale. Reverija, lyg nakties lietus, atgaivina spalvą ir įiegą mintims, kurios buvo nublankintos ir nuvargintos dienos karščiu. Meilia įvaisinančia įiega, ji pažadina mumyse tukstantį miegančių daigų, surenka mums medžiagos ateičiai ir vaizdų talentu vartojimui.

Reverija yra minties šventadienis. O kas žino katras yra svarbesnis ir vaisingesnis žmogui savaitės įtemptas darbas, ar šventadienio gyvybinis posilis? **Fla-nerie**, kuri Topferr labai puikiai aukština ir apdainuoja, yra ne tik — meilus, betir naudingas. Jis yra lyg maudynė, kuri teikia naujos įiegos, gyvumo ir lankstumo visai esybei, protui ir kunui; jis yra laisvės žymė ir festivalas, linksmas ir sveikas pokilis; pokilis drugello, kuris kalnuose ir laukuose laksto nuo gėlės ant gėlės. Ir neužmirškime: siela taipgi yra drugelis

V. J. B.

Eisio

Gegutė kukavo. Ciobrai kvepėjo. Alksniai paunksnį teikė svetingą. Raudona aguona laukinė žydėjo. Priminė širdį į nelaimingą.

Kaitrūs troškimai širdyje bujojo. Degė, kaip žiedas ugningas, aguonos. Nyki dvasia apie laimę svaigojo, viltys taip alko gyvenimo duonos!

Saulė motutė tik viena bučiavo veidą ir kaklą, ir kaklą, ir plaukus, bet ir meilioji dingo už klevo, vakaro ukaną pirmą sulaukus.

Eisio aš, eisio, kur saulė nuėjo, eisio — gal bėgančią laimę pavysiu... Eisio, kur nėra audrų, nėra vėjo, eisio — kol miško glėbyje paklysiu! **ARĖJAS VITKAUSKAS.**

Susivienijimo Reikalai ir Veikla

SLA 41-MO SEIMO TRUMPAS APRAŠYMAS

SESIJA TREČIA

Birželio 25 d.

Sesija trečią prez. F. J. Bagočius atidarė 9:45 val. rytu, pranešdamas, kad ženklių prisegiojimo komisija būtų prisirengusi, nes Mandatų Komisijos darbas, su mažomis išimtimis, jau baigtas. Skundų esą tik kai prieš kuriuos kelis delegatus. Ypač dar nesutvarkyti SLA 126 kuopos delegatų mandatai. Komisija tą reikalą ištirs ir vėliau apie pasekas parapsuos.

Mandatų Komisija išduoda tokį raportą, kokį iki šiol yra pagaminusi.

Pirmiausia prisegiojama ženkliškai visai Pildomajai Tarybai, išskyrus daktarą kvotėją, kuris iki šiol į seimą dar neatvyko.

Kyla vienas kitas paklausimas, ypač delei tokių kuopų ir delegatų, kurie vienoje kuopoje neišrinkti susiorganizuoją naują kuopą ir vis tik pakliu-va į seimą. Prez. Bagočius paaiškina, kad naujas kuopas prieš seimą organizuoti pas mus yra lyg kokia įsigyvenusi tradicija ir tai didelės svarbos nesudaro, o SLA gauna keletą naujų kuopų prieš seimą. Pavyzdžiui, ir prieš šį seimą susiorganizavo keletas tokių kuopų ir Susivienijimą padidino narių skaičiumi.

Prisegiojus visiems delegatams ženklius, prezidentas pareiškia, kad seimas galutiniai jau suorganizuotas ir eina prie seimo darbų.

Pildomosios Tarybos ir Komisijų Raportai

Susiorganizavus seimui, pirmiausia einama prie Pildomosios Tarybos raportų. Pirmoje eilėje eina SLA prezidento, F. J. Bagočiaus, raportas. Įnešta ir pareiškta, kad prezidento raportą priimti taip, kaip jis yra parašytas ir atspausdintas Seimo Darbų Knygoje. Po trumpų diskusijų, ar raportą skaityti ar priimti neskaitytą, raportas priimtas didžiama balsų prieš du.

Kyla klausimas delei pavėluoto atspausdinimo Seimo Darbų Knygos. Paašikėjus, prie kokių aplinkybių ta knyga SLA spaustuvėje spausdinta, padaryta pasarga, kad ateity būtų pasistengta ją atspausdinti ir išsiuntinėti visiems delegatams bent 15 dienų prieš seimą, kaip yra nutarta vieno iš šeimų.

Vice prezidento, J. K. Mažuknos, raportas priimtas vienbalsiai tokiu pat budu, kaip ir prezidento — neskaitytu. Pirm priėmimo, padaryta keletas klausimų reikale nuosavybių ir bonų, nes vice prez. savo raporte pareiškia keletą savotiškų nuomonių tuose reikaluose.

Priėmus vice prezidento J. K. Mažuknos raportą, trečia sesija uždaryta 12 val. diena.

Pirm sesijos uždarymo, prez. paskyrė maršalkomis šiuos delegatus: A. Laurutana iš 63 kp., A. Kartana iš 140 kp. ir B. Mikulį iš 30 kp. Maršalkos pasirodė visiems delegatams, kad delegatai žinotų su kuo "reikės-turėti reikalą".

SESIJA KETVIRTA

Birželio 25 d.

Sesiją ketvirtą prez. F. J. Bagočius atidarė 2:15 val. po piet.

Vos spėjus atidaryti sesiją, SLA 36 kuopos delegatas ir SLA Apšvietos Komisijos narys, M. Vaidyla, įnešė pasiųsti "pasveikinimą Lietuvai" ir

Suv. Valstijų prez. Rooseveltui, per Lietuvos pasiuntinį p. Žadeikį Washingtone. Įnešimas paremta ir tokį pasveikinimą suredaguoti palikta Rezoliucijų Komisijai, kada ji bus paskirta. Suredaguotas pasveikinimas bus perskaitytas seimui.

Daktaro kvotėjo, Dr. J. Stanislovačio, raportas priimtas taip, kaip knygoje atspausdintas, nors daktaro seime dar ir nebuvo.

Po daktaro-kvotėjo raportu sekė Finansų Komisijos raportas. Įnešimas padaryta, kad šį raportą priimti kaip ir kitus pirmuosius, kas reiškia neskaičius. Nutarta priimti neskaičius, bet del to raportu padaroma keletas paklausimų. Šioj komisijoj yra Ch. K. Pikielis, J. Varkala, A. S. Trečiokas.

Išdo globėjas, S. Mockus, kečia klausimą kaslink to, kaip reikėtų suprasti vieno iš seimų nutarimą neskolinį vienam asmeniui daugiau kaip 10,000 dolerių, o Finansų Komisija "rekomenduoja" Chicagos Lietuvių Auditorijai (Community Center) paskolinti \$18,500. Jei taip, tai kaip dabar turės elgtis Pildomoji Taryba, kad neprasižengus prieš seimo nutarimą? Del to sukykla truputis diskusijų, kuriose dalyvauja Finansų Komisijos narys A. S. Trečiokas, tos pačios komisijos pirm. J. Varkala, S. Mockus ir kiti. Ponas Varkala nu-rudo, kad tai esanti Finansų Komisijos nuomonė, o ne rekomendacija. O kad ir didesnė paskolą Chicagos Lietuvių Auditorijai suteikus, tai būtų išgelbėjimas jau seniau duotos SLA paskolos tai įstaigai.

Po diskusijų, Finansų Komisijos raportas priimtas vienbalsiai.

Redaktoriaus raportas. Įnešta ir paremta redaktoriaus raportą priimti taip, kaip parašytas ir atspausdintas Seimo Darbų Knygoje. Kyla paklausimų ir diskusijų delei kai kurių kalbos technikumų, kurie išrodo dviprasmią. Kyla net gana karštotos diskusijos. Apie tuos "dviprasmius" išsi-reikšimus pirmiausia pradeda klausinėti vice prez. J. K. Mažukna ir kiti delegatai. Kalba redaktorius Kl. Jurgelionis, prof. B. F. Kubilius, išdo globėja E. Mikužiutė, kun. M. Valadka, D. Klinga, J. Miliauskas, P. Racila, J. Brazauskas, W. Chase, T. Matas, S. Gegužis, S. Michelonas. Diskusijoje visi redaktorių pradeda smerkti, kiti užtarti. Priemama ir prie tų straipsnių, kuriais buvo kritikuojama Pildomoji Taryba ir "šiukšlyno", o redaktorių, taip pavadino blogiausius SLA bonusus ir investimus. Redaktorių atsako i tuos užmetimus ir išaiškina savo parašytų žodžių tikrąją prasmę. Jis nurodo, kad kai kurie žmonės įsivaizduoja baubus, nors tų baubų ir nėra.

Po ilgų ir gana karštų diskusijų, raportas priimtas didžiama balsų.

Skundų ir Apeliacijų Komisijos (didžiūmos — S. Bakano ir P. B. Balčiukonio) raportą iš knygos perskaitė komisijos pirm., S. Bakanas. Raportas priimtas vienbalsiai.

Apšvietos Komisijos (didžiūmos — pirm. P. Grigaitis ir nario M. Vaidylos) ir mažumos (J. Miliausko) raportas svarstomas kartu, neskaicius iš knygos. Pirmiausia kyla klausimas, ar Apšvietos Komisija žino, kodel Tėvynėje netilpo iždininko, K. P. Gugio, straipsnis. P. Grigaitis atsako, kad komisija žino, kad tas straipsnis nebuvo įdėtas. D.

Klinga paklausia, ką reiškia visos tos kalbos ir rašymai apie "įvedimą cenzūros" Tėvynėje. P. Grigaitis visą reikalą gana ilgokoje kalboje išaiškina gana nuosekliai. Iš aiškini-mo suprasta, kad cenzūros nebuvo, bet trys straipsniai Tėvynėje neleista dėti, nes jais buvo kritikuojama Pildomoji Taryba ir tai galėjo pakenkti pačiai organizacijai. Apšvietos Komisijos narys, J. Miliauskas, primeta komisijos pirm., P. Grigaitiui ir Pildomajai Tarybai už nepakvietimą jo į P. T. suvažiavimą, kuomet buvo svarstomas Tėvynės "cenzūros" reikalas. Jo nuomone jis nepakviestas del to, kad jis yra kitokių politiškių įsitikinimų, ir primena tulą P. T. nutarimą, kuris jo nuomone esąs negeras. P. Grigaitis pareiškia, kad toks nutarimas esąs geras ir kad bile leidžjas panašiai pasielgtų.

Diskusijos įsivysto gana plačia skale. Diskusijose dalyvauja ištisa eilė delegatų: Klinga, Grigaitis, Chase, J. Miliauskas, red. Jurgelionis, prez. Bagočius, P. Gabrėnas.

Po plačių diskusijų ir nuosėklus išsikalbėjimo redaktoriaus raportas priimtas didžiūma balsų prieš septynis.

Labdarybės Komisijos (Dr. M. J. Viniko, V. J. Količienės ir M. Paukštienės) raportas. Iš raportu paašik, kad per 1939 ir 1940 metus iš SLA Našlių ir Našlių Fondo surišpta 149 nelaimėse esanti narių ar narių šeimynų nariai ir tuo tikslu išmokėta \$7,621.28. Raportas priimtas kaip parašytas ir atspausdintas knygoje.

Sveikatos Komisijos raportas priimtas kaip parašytas ir atspausdintas knygoje, priimant domėn pastabą kaslink vedamo sveikatos skyriaus Tėvynėje "kitai"p, tai yra del talpinimo straipsnių, parašytų ne medikų ir kad šis skyrius būtų vedamas taip, kaip seniau buvo. Iki šio seimo Sveikatos Komisijoje buvo Dr. P. Z. Zalatoris, Dr. Susan A. Šlakis ir Dr. I. B. Bronušas.

Prieglaudos Komisijos raportas. Į šią komisiją įėjo W. J. Morris, K. Pocius ir J. Brazauskas. Žodžiū paašikino J. Brazauskas, kad komisijos darbas buvo nemažas. O jei norima įsteigti prieglaudą, tai šį reikalą turi paremti visi nariai. Progai pasitaikius, reikėtų šį reikalą nuosekliau padiskutuoti šiame seime ir po to ar eiti prie reikalo realizavimo ar jį visą likviduoti. Raportas priimtas vienbalsiai.

SEIMO KOMISIJOS

Į seimo komisijas prez. F. J. Bagočius paskyrė šiuos delegatus ir delegates:

Skundų ir Apeliacijų Komisija — Adv. P. Grigaitis 336 kp. delegatas, S. Gegužis 211 kp. delegatas, J. J. Grish 122 kp. delegatas.

Komisijų Komisija — Dr. A. Montvidas 226 kp. delegatas, P. Dargis 353 kp. delegatas, N. Rastenis 64 kp. delegatas.

Tautiškių Centų Komisija — W. Domash 214 kp. delegatas, Dr. P. Zalatoris 129 kp. del., A. Mikalauskas 38 kp. del.

Rezoliucijų Komisija — S. Michelonas 175 kp. del., T. Matas 11 kp. del., M. Vaidyla 36 kp. delegatas.

Laiškų skaitymo Komisija — M. Aušrutė 126 kp. del., J. Račinskaitė 301 kp. del., M. Anestaitė 359 kp. del., G. Želnutė 260 kp. del., J. Keslerienė 53 kp. del.

Sesija uždaryta apie 5 val. vakare.

SESIJA PENKTA

Birželio 26 diena

Sesija šešta atidaryta su vardošaukiu. Pirm sesijos atidarymo, vice prez. J. K. Mažukna pranešė, kad SLA 126 kuopos delegatų reikalas jau išspręstas ir Mandatų Komisija išduos del to raportą. Mandatų Komisijos narė V. J. Količienė paašikino minimos kuopos stovį, kad joje yra 64 aktualūs nariai ir ta kuopa globoja 110 pavienių narių. Pavieniai nariai nedalyvauja kuopos viršininkų rinkimuose. Kuopa delegatus išrinko nuo visų narių — aktualių ir pavienių, viso šešis delegatus. Kadangi tos kuopos panaši reprezentacija buvo seimuose priimta ir pirmiau, tai viskas tvarkoje ir delegatai priimama be jokio kontestavimo. Bet del ateities šios kuopos reikalas turės būti išspręstas. SLA 126 kuopos delegatams prisegiojama ženkliškai, o kiti delegatai juos priima delnų plojimu.

Perskaityti ir priimti keturių praėitų sesijų protokolai.

Į šią sesiją atvyko SLA Pildomosios Tarybos narys, daktaras kvotėjas, Dr. J. Stanislovaits. Jam prisegama seimo ženkliškai ir delegatai jį pasitinka delnų plojimu.

Pasirodo, kad šioje sesijoje dalyvauja 231 delegatai, jįmant Pildomąją Tarybą.

Bendras Finansinis raportas. Kad sutaupius laiką seimui ir lėšas Seimo Darbų Knygoj išleidime, sulig Pildomosios Tarybos nutarimu, iždininkas K. P. Gugis, sekr. M. J. Vinikas ir išdo globėjai — S. Mockus ir E. Mikužiutė — pagamino bendrą finansinį raportą. Raporte vaizdžiai parodomą sveikatos skyriaus stovis nuo pereito seimo iki šio seimo, pradedant SLA bendru stoviu ir turto proporcija ir išgalėmis. Įnešta ir paremta šį raportą priimti kaip ir kitus raportus — be skaitymo.

SLA 175 kp. delegatas, S. Michelonas, klausia sekr. M. J. Viniko, kodel redaktoriui buvo leista Tėvynėje rašyti netikslūs straipsnius apie SLA bondus ir t.t. Sekretorių paašikino, kad jis neturi teisės kontroliuoti seimo išrinkto viršininko. S. Michelonas vėl klausia, ar redaktorių klaidina narius per organą? Vinikas pasakė, kad jis teisėj pareigų neina. Michelonas vėl klausia, ar SLA turi tiek turto, kiek pažymėta finansiniame raporte, nes Dunne's raporte matoma skirtumas apie pusės milijono dolerių? Vinikas atsako, kad lygiai \$449,000, tai neįskaitomas turas, kuris yra nustojęs vertės. Kelema ir dar keletas klausimų kaslink finansinio stovio. Sekretorių praešo, kad šį reikalą ko plačiausia išdiskutuoti, nes tai yra svarbus reikalas. Po daugelio paklausimų ir sekretoriaus atsakymų finansinis raportas priimtas vienbalsiai.

J. J. Grish įneša, ar nebuvo gerai priimti rezoliucijų "reikale skirtingų faktų", tilpusių Tėvynėje. Pavesta Grishui tokia rezoliucija pagminti ir priduoti seimui vėlesnės sesijoje.

Iždininko raportas. Iždininko raportas priimtas kaip parašytas ir atspausdintas knygoje. Išrodė, kad brolis K. P. Gugis turėjo "nemenką nusi-minimą", kad jo raportas priimtas be jokio paklausimo ir diskusijų, ko kituose seimuose būdavo ir perdaug.

Iždo globėjų. S. Mockaus ir E. Mikužiutės, raportas priimtas jau priimta tvarka — be skaitymo. Ir tai buvo greičiausiai priimtas raportas, nes

po jo priėmimo kai kurie delegatai dar laukė, "kada jis bus priimtas". Tas reiškia, kad ir del šio raportu nebuvo diskusijų ir paklausimų.

Sesija penkta uždaryta 1 val. po piet.

SESIJA ŠEŠTA

Birželio 26 diena.

Sesija šešta prasidėjo 2:15 val. po piet.

Pirmiausia priimta praėjo seimo protokolas tokiu, kaip jį visi yra skaitę.

Laiškų Skaitymo Komisijos narė, p-lė G. Želnutė, perskaitė ištisą eilę sveikinimo telegramų ir laiškų su aukomis. Pirmoje eilėje, tai telegrama nuo Chicagos miesto majoro Ed. Kelley, kuris seimo atidarymo ceremonijoms prisituntė savo ypatingą sveikinimą per lietuvių teisėją J. Žurį ir uris telegrama dar kartą delegatus

Susiorganizavo naują SLA. kuopa

Nors Didžiamam New Yorke randasi virš 10 SLA. kuopų, bet, palyginamai, dar nedidelė lietuvių dalis yra Susivienijimo nariais. Tad yra proga ir galimybė netik esančioms kuopoms augti narių skaitliumi, bet ir visai eiliai naujų kuopų susiorganizuoti ir veikti organizacijos gerovei.

Apant esančių SLA. kuopų, susiorganizavo naują SLA. 335 kuopa, vadinamoje Greenpoint miesto daly. Šios kuopos organizatorium yra K. J. Paulauskas.

Birželio 21 d. kuopa turėjo pirmą susirinkimą ir išsirinco sekanciją valdybą:

Antanas Jonaitis, pirm., Vincas Vyšniauskas, vice pirm.,

Marė Paulauskienė, prot. sekr.,

Aldona Paulauskaitė, fin. sekr.,

Petras Pusnikas, ižd., Antanas Marsin, ižd. glob., Bronė Supienė, ižd. glob.,

Pranas Spudis, maršalka, Dr. Misevičius, Dakt. kvot.

Apant išrinktų valdybų, kuopos nariais dar yra: Mrs. U. Krizinauskienė ir p. Bruno Minet, buvęs Alliance Hall savininkas. Šios kuopos nariai, Bruno Minet, Antanas Marsin, Petras Pusnikas ir Vincas Vyšniauskas yra pavyzdingi ir draugiški biznierių, restorantų ir gėrimų užėigų savininkai. Bronė ir Pranas Spudžiai, Antanas Jonaitis, U. Krizinauskienė, Marė Paulauskienė ir Aldona Paulauskaitė, yra žinomi veikėjai mūsų visuomeniniame gyvenime.

Kas virš paminėta liudija, kad šiai kuopai bus lemta gražiai gyvuoti, nariais augti ir kilniai veikti mūsų visų organizacijos labui.

Nors kuopa dar tik susiorganizavo, bet ji išrinko ir pasiuntė savo delegatą į SLA. Seimą, kuriuomi yra ponis Bronė Spudienė. Kadangi ponis Spudienė turėjo tikslo su savo giminėmis pasimatyti Chicagoje, tai išvažiavo savo mis lėšomis, bet kuopa stengsis surasti galimybę bent dalį jos paneštų išlaidų sugrąžinti prie pirmiausios progos.

Si kuopa susiorganizavo ne tikslu delegatą pasiųsti ir ne tikslu veikti bent kokia politinio kryptimi. Ji susiorganizavo išimtinai frateraliui veikimui ir visi nariai mano, kad kuopos susirinkimai visuomet bus tokioje broliškoje dvasioje, kur kiekvienas narys savo mėnesiniu susirinkimo lauks, jame noriai dalyvaus ir iš jo išsineš maloniausius draugiškumo ir linksmumo įspūdžius. Tegul ši naujoji kuopa parodys gražų pavyzdį ir kitoms iš

sveikina ir linki kogeriausio pasisekimo svarstant SLA organizacijos reikalus.

Šioje sesijoje iš viso yra užsiregistravę 233 delegatai.

Lietuvis fotografas p. Stan-kunas seimo svetainėje nutraukė visų delegatų paveikslą. Artimiausioje ateityje bus įdėtas į Tėvynę.

Sekretoriaus raportas. Kadangi sekretoriaus raportas yra vienas iš svarbiausiųjų, tai kilo pageidavimas jį priimti tik po perskaitymo. Su tuo mieliai sutiko sekretorius M. J. Vinikas ir pradėjo skaityti savo raportą, kuris susideda iš 73 spausdintų puslapių ir kuris pilnai nušviečia organizacijos stovį. Sekretorius jį skaitė su paašikinimais, kai kur praleisdamas lenteles, nors jų turinį irgi paašikino. Šioje sesijoje sekretorius raportą skaitė apie valandą laiko. Kadangi jau buvo arti penkta valanda, tai sekretoriaus raportu užbaigimas palikta sekančiai sesijai ir sesija uždaryta iki rytdienos.

P. Bajoras.

Detroit, Mich.

Mirga Motuzaitė baigė sociologijos mokslą

MIRGA MOTUZAITĖ

Birželio 13 d. Olympioj Wayne Universiteto šių metų studentų laidoj buvo dalinama diplomai. Tarp devynių šimtų studentų gavo diplomą Mirga Motuzaitė, kurį baigė sociologijos kursą su pažymėjimu Bachelor of Arts. Tąja Motuzų šeimos džiaugsmo proga, daug jų draugų aplankė olimpiją ir vėliau jų namus.

Mirga Motuzaitė amžiaus turi tik 21 metus, bet Susivienijimo narė yra jau 20 metų. Kada gyvavo jaunuolių kuopa, Mirga buvo finansų raštininkė, dabar yra narė SLA 352 kuopos. Jubiliejiname seime dalyvavo kaip delegatė ir buvo amžium jauniausia delegatė. Taipgi Mirga priklauso prie Detroito populiariausio choro, Detroito Lietuvių Dailės Choro ir yra šio choro vice pirmininkė.

Draugė.

Greenfield, Mass.

Didelis piknikas

Sekmadienį, liepos 7 dieną, 1 val. po pietų, SLA 297 kuopa rengia smagų pikniką, kuris bus Franklino County parke. Bus vienas iš įdomiausių piknikų. Grieš muzikantai visą dieną, bus skanių valgių ir gėrimų. Bet dar ekstra bus renkama gražuolė panelė ir bus apdovanota taure. Taigi šia proga turėtų dalyvauti jaunimas ir labiausiai panelės parodyti savo gražumą. Komitete darbuojasi jaunos panelės, mus narės: advokatė Lucy Jakimavičiūtė ir Mary Naviskiūtė. Jos deda visas pastangas surengti kuopuikniaus pikniką. Be to, dar bus dainų programos, atvažiuoja svečių choral. Šitas piknikas turėjo įvykti i gegužės 26 dieną, bet del lietaus neįvyko ir buvo atkeltas i liepos 7 dieną. Nepamirškite liepos 7 dienos, visi i Greenfieldą.

A. Dedinas.

Saginaw, Mich.

SLA 144 kp. piknikas

SLA 144 kuopa rengia labai linksmą išvažiavimą, kuris įvyks sekmdienį, liepos 14 d., 1940 m., Boosters parke, Coss River giraitėje.

Kviečiame vietinius ir apie-linkės lietuvių atsilankyti ir tyrame ore linksmai laiką praleisti. Bus skanių užkandžių ir gėrimų. Prie geros muzikos galėsite pasiškoti, kiek tik kuris norėsite. Važiudami paimkite East Street kelią. Nepamirškite atvažiuoti, nes visus lauksime atsilankant. Mes iš savo pusės pasistengsime visus tinkamai priimti ir patenkinti.

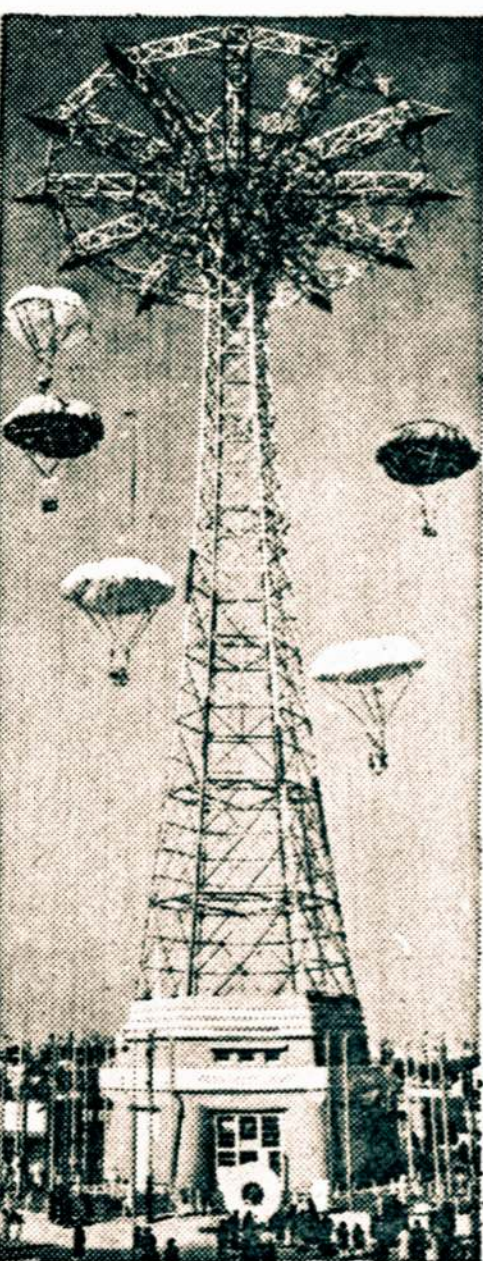
Rengimo Komisija.

New Kensington, Pa.

Klaidų atitaisymas

Tėvynės No. 25 buvo paskelbta, kad SLA. 192 kuopos piknikas bus birželio 12 d., turėjo būti birželio 16 d. Taipgi buvo paskelbta, kad trečias išvažiavimas įvyks rugpjūčio 22 d., turi būti rugpjūčio 25 dieną.

V. Gamulis.

Parašinto bokštas, iš kurio parašiuota galima nusileisti i žemę iš 250 pėdų aukščio. Jis randasi New Yorko Pasaulinėje Parodoje.

SLA 41-MO SEIMO BANKIETAS

SLA Seimo Rengimo Komisija rengė tris seimo, taip sakant, oficialius parengimus: koncertą, bankietą ir pikniką. Koncertas įvyko birželio 24 d. vak., Lietuvių Auditorijoje. Šiame rengime šiuos žodžius rašančiam neteko dalyvauti. Bet buvusieji pasakojo, kad koncertas pavyko gana gerai. Bankietas įvyko birželio 27 dieną seimo posėdžių svetainėje — Morrison Casino Terrace. Piknikas įvyko birželio 27 dienos popietį, pertraukus seimo posėdį, Liberty Grove (Dambrausko uky). Delei susidėjusių aplisčių šių žodžių rašytojui piknike irgi neteko būti. Čia aprašysiu tik apie seimo bankietą, kuriame dalyvavau.

Seimo bankieto surengimas buvo pavestas SLA išdo globėjai Seimo Rengimo Komisijos narei seserei E. Mikužiutei. Teko sužinoti, kad visas bankieto surengimas ėjo sulig jos iniciatyvą ir geriausio nužiūrėjimo. Ir dar nepradėjus bent ką apie bankietą rašyti, turiu pasakyti, kad bankietas surengtas gražiai ir pavyzdinčiai.

Per keletą sesijų gana nuvargę delegatai laukė vienos iš progų bent kiek atsidusti. Vienas iš tų atsidusimų buvo tai bankietas. Daugelis delegatų manė, kad jei bankietas įvyks toje pačioje svetainėje, tai atsidusimas nebus toks, kokio laukta, nes prisieis toje pačioje svetainėje baliavoti. Vienok, vos spėjus įeiti į tą pačią svetainę, pasirodė visai kita atmosfera: vietoje kedžių, ant kurių per tuos laiką sėdėjo delegatai ir rūsio musų organizacijos svarbius reikalus, pasirodė staliukai šešiams asmenims prie kiekvieno. O tie staliukai papuošti gėlėmis, kurias (kaip vėliau pranešė programos vedėja) specialiai seimui dovanojo gėlininkas Mr. Stank iš Grand Rapids, Mich. Susėdus prie staliukų "geriau pasipuošusiems" delegatams ir delegatėms bei svečiams, išrodė gražus vaizdas — lyg koks žmonių sudarytas gėlynas. Pasirinkimo kur kas nori sėsti nebuvo, nes sulig bankieto rengėjos patvarkymo, pirminiuoju buvo tas, kuris pirmiau vietą užsisakė, išskyrus Pildomąją Tarybą, kurios nariams buvo paskirta specialios vietos.

Valgiai buvo skanūs, o pabaigus valgyti, programos vedėja pirmiausia perstatė pakalbėti Seimo Rengimo Komisijos pirmininką, brolių Dr. A. Montvidą. Musų brolis Dr. A. Montvidas yra visuomet jumoristiniai nusiteikęs, tai tą savo lengvą nuotaiką parodė ir šiuo syk. Jis kalbėjo labai trumpai, o vyriausiai pareiškė, kad "nors žmonės norį jį išrinkti į SLA prezidento urėdą, bet jis griežtai atsako". Tai buvo tik juokas ir publika jį priėmė gausiais aplovismentais.

Vedėja perstatė trio: seseris V. Ladygaite, L. Stuperaite ir J. Milierutė sudainuoti keletą dainelių, o joms akompanuoti perstatė pianistą ir chorą vedėją J. Steponavičių. Jos gana vykusiai sudainavo "Kur mano dainos" ir "Širdie".

Po dainų perstatytas kalbėtojas Lietuvos konsulas P. Daužvardis, kuris savo trumpoje kalboje pareiškė, kad Amerikos lietuviams reikalinga susimastyti, galvoti ir dirbti delei lietuvių bei delei Amerikos lietuvių jaunimo. Jo graži kalba palydėta gausiais aplovismentais.

Nuo tulos nežinomo ar tulos nežinomos SLA prezidento F. J. Bagočiaus žmonai, Birutei Bagočienėi, įteikta gražus gyvūnų raudonų rožių buketas.

Sekanti ant programos buvo sesuo Genovaitė Zelniūtė, SLA 260 kuopos delegatė ir seimo

liaišų skaiytmo komisijos narė. Ji padainavo "Kad galėčiau" ir "Godelės". Jai akompanavo sesuo J. Milierutė. Dainavo gana gražiai.

Vakaro vedėja perstatė garbės svečius teisėja J. Zurį ir žymų biznierių J. Mockevičių. Abu jie yra SLA nariai ir sutikti delnų plojimu.

Rockfordo šokikės — E. Jovaišutė, R. Mikacija — vykusiai pašoko keletą ispaniškų šokių. O tos pačios grupės narė p-lė P. Budlow pašoko klasišką šokį "Tambourine". Šoko gražiai.

Vakaro vedėja perstatė visą Pildomąją Tarybą, kuri priimta gausiu delnų plojimu.

Nors specialiai nebuvo kvietas, bet kadangi bankiete dalyvauja, tai pakviestas padainuoti brooklynietis dainininkas A. Vasiliauskas. Jis padainavo šias dainas: "Ne margi sakalėliai", angliškai "Sweetheart" iš operetės "Maytime", "Ona prie tvoros" (skirta specialiai seimo vyrams-delegatams) ir gausiais aplovismentais išskautas padainavo "Mano rožė". Vasiliausko balsas gražus, gal gražiausias tarp visų Amerikos lietuvių, ir jo balsu visi klausytojai neapsakomai susižavėjo. Jam akompanavo sesuo J. Milierutė.

Vakaro vedėja perstatė visų valstijų seimo delegatus. Kiekvienos valstijos delegatai, esanti seime, atstotojo ir svečiai juos pasitiko gausiu delnų plojimu. Šiame atsitikime pirmą vietą užėmė Illinois valstija, antrą vietą — Pensilvanija valstija. Mažiausia "atstovavo" tai tos valstijos, kurios nė po vieną delegatą nebuvo neprisiuntę, butent Maine ir California.

Po to perstatyta žymesni Amerikos ir SLA veikėjai, kuriuos čia paduodu tokiuoje eilėje, kaip buvo perstatyti:

S. Michelsonas — Keleivio redaktorius, A. Augustinavičius — vienas Naujienų redaktorių, J. Budrikas, N. Gugienė, konsulas P. Daužvardis, P. Grigaitis — vyriausias Naujienų redaktorius, L. Kunskis, Kl. Jurgelionis — Tėvynės redaktorius, S. Gegužis — per ilgus metus buvęs SLA prezidentas, p. Kuraitis, iš Lietuvos nesenai atvykę svečiai — Jasinskai ir p-lė Vallokaitė, P. W. Birštonas, Dr. J. Baltrušaitienė, P. Dargis, C. K. Pikel, V. J. Količienė, J. Miliauskas, S. Bakanas, Dr. D. Pilka, T. Matas, J. Tareila, J. Žemantauskas, Dr. S. Biežis — naujai išrinktas SLA daktaras-kvotėjas, adv. N. Rastenis, J. Brazauskas, A. Laurutanas, A. S. Trečiokas, Dr. P. Zalatoris, adv. K. Jurgėla, A. J. Banišauskas, J. V. Grinius — SLA Kontrolės Komisijos pirm., adv. J. J. Grish — SLA Įstatų Komisijos narys, kun. M. Valadka — SLA Kontrolės Komisijos narys, J. J. Bačiūnas — buvęs kandidatas į SLA išdininko urėdą, adv. K. Čedledinas, P. Rakštis, J. Žukas — teniso čempionas, prof. B. F. Kubilius, G. Jokubynaitis ir O. Indrelienė — delegatės iš Toronto, Canada, K. S. Karpius — Dirvos redaktorius, K. P. Deveikis, M. Kemšienė — pasižymėjusi Pažangos Vajų darbuotoja iš Detroit, Mich. ir P. Bajorns — Tėvynės antrasis redaktorius.

Perstačių svečius, kurių pavarde programos vedėja minėjo iš atminties ir minėjo tik tuos, kuriuos pamatė savo akimis, bankieto dalyviai pasveikino aplovismentais. O tai buvo graži proga daugeliui pažinti tuos SLA veikėjus ir bendrai Amerikos lietuvių visuomenės veikėjus ypatiskai.

O. Juozaitienė gražiai ir vy-

kusiai padainavo "Mano gimtinė" ir "Čir-bir-bir" (italų daina išversta į lietuvių kalbą). Jai akompanavo A. Alekna.

Atlikus tai, artinomės prie oficialio programos pabaigos. O ta pabaiga, tai buvo SLA prezidento brolio F. J. Bagočiaus kalba, kuria jis nušvietė šio susirinkimo tikslą, musų organizacijos tikslą ir kreipė visų dėmesį į Amerikoje gimusių jaunimą, kuriam gerą kraštį yra sukreipęs Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Kaip ir paprastai, brolio Bagočiaus kalba buvo graži ir įspūdinga, nors neilga.

Bankieto programe buvo įrašyta ne visose kolonijose praktikuojama dalis, tai dalis, kurią turi išpildyti visi parengimo dalyviai — lietuviškos ir amerikoniškos dainos. Vadovaujant SLA išdininko brolio K. P. Gugio žmonai, seserei Norai Gugienei, ši programa dalis išpildyti pačių dalyvių. Pirmiausia visi dalyviai padainavo "Ant kalno karklai siubavo", o paskui dainavo tik vienos moterys. Moterys, vadovaujant moteriai, jos savo pareigas atliko labai gerai. Bet vyrams pasitaikė nepasisekimas. Ar vyrai neklaušė moteriškos vadovybės, ar moteriška vadovybė vyrams nebuvo pritaikinta, nežinau.

DANTŲ PRIEŽIURA

Sveiki dantys — sveikas visas organizmas.

Dantys yra vieni iš svarbiausių žmogui organų. Jais sukrantome, suvalgome maistą, kad palengvintume skilvio ir žarnų darbą. Žmonių, kurių blogi dantys, nesveiki ir viduriai, dėl to bloga mityba, šlubuoja ir visa sveikata. Be dantų būtų labai neaiški kalba. Sveiki, balti dantys daro gražią žmogaus veido išvaizdą. Dantų grožį apdailina poetai, neužmiršta ir dailininkai, norėdami atvaizduoti moterį su visais jos grožio privalumais.

Dantis reikia branginti nuo pat mažens. Motina turėtų ankčiausiai išmokyti vaiką valgyti ir prižiūrėti dantis. Tai būtų pirmosios higieniškos žinios.

Dantys yra gyvi audiniai, todėl jiems reikalinga gera priežiūra ir tinkamas maistas. Liaudyje yra įprasta dantimis visai nesirūpinti. Paliekama Dievo valiai. Del to prikenčia skausmo, daug naktų nemiega, negali valgyti, arba jei valgo, veik nekrantdami ryja, pakenkdami viduriams. Sulaukę senesnio amžiaus, lieka visai be dantų, tuo daug sutrumpinkami amžių ir visą gyvenimą kenčia skausmus. Dantų gydymas laikomas prabanga, nors tai ir pigiai kainuotų. Kiauri, skaudą dantys gydomi visokiomis naminėmis priemonėmis kaip denaturuoti spiritu, jodu, kreozotu ir kt. Toks gydymas savo tikslu nepasiekia. Dažnai pakenkiama dantims. Nuo kreozoto pažuosta gretimi sveiki dantys ir apdeginti ištrupa. Sužalojama burnos gleivinė, kuri sutruksna, kraujuoja ir skauda.

Nevalomi ir neprižiurimi dantys puva, yra ir trupa, lieka tik šaknis. Dantų puvinas pasireiškia pirmiausia paviršiuje, toliau eina gilyn, pasiekia dirksnius ir kraujotaką. Dantys keičia spalvą, dvokia, prisimeta gangreną. Puvinas keliauja toliau iki šaknų, pasiekia žandą. Tada dantys darosi labai jautrus. Žandė gausiai pulnuoja, kurie lengvai gali nukelti toliau į pavojingąsias kuo vietas.

Pro kiauirus dantys ir iškirgijusias jų šaknis lengvai ir mizmusą patenka reumat, širdies, kraujo ir inkstų ligų sukėlėjai. Del nesveikų dantų blogai sukrantytas maistas erzina virškinamąjį aparatą,

Pradėjus vyrams dainuoti, dainavimas paio. Todel, kad atinaininką A. Vasiliauską. O šiam vadovaujant, vyrai pasirodė nemenkiau už moteris. Paskui vėl dainavo visi dalyviai lietuviškas ir angliškas dainas.

Paskiausiai visi pagiedojo Lietuvos ir Amerikos abudu himnus ir tuo programas pasibaigė. Sesuo E. Mikužiutė padėkojo visiems už atsilankymą ir pakvietė į aukštutinę svetainę pasižinti.

Šokių svetainė irgi labai jauki, todėl kas mėgsta šokti — prisišoko iki pilnos soties. Ir man teko kartą apsisukti. Čia jau buvo proga delegatams susipažinti su delegatais iš kitų miestų, o ypač su delegatėmis. Čia viskas irgi ėjo gražioje nuotaikoje, draugiškai ir broliškai.

Nors sesuo E. Mikužiutė atsiprašinėjo "už trukumą", jei jų buvo, bet man rodosi, kad trukumų nebuvo ir kad viskas išėjo gražiai ir pavyzdinčiai.

Man teko dalyvauti daugelio seimų bankietuose, bet praeito seimo bankietas rodos buvo vienas iš jaukiausių ir pavyzdžiausių surengtų bankietų. Už tai dėka priklauso jo rengėjai SLA Išdo Globėjai seserei E. Mikužiutei.

tik pro nosį. Kvėuojant pro burną, blogai išauga dantys, priekiniai buna atsiškę ir vaikams lieka prasižiojęs. Neduoti vaikui guminio ar kitokių čiulptukų ir neleisti čiulpti piršto, nes tas kenkia taisyklingam dantų išaugimui.

Moterys neštumo metu turi labai prižiūrėti savo dantis, o kitaip kiekvienas vaikas nuneš po vieną ar kelis dantis, nes kulkis reikalauja iš motinos daug kalkių, todėl mažiau kluva kalkiųdantims. Motina laike neštumo turi valgyti daug daržovių, vaisių ir pieno, nes čia gaus reikiamą kiekį kalkių.

Saugoti vaikus nuo rachito ir skorbuto nešant juos ant saulės, bent šešis mėnesius duoti neutralų maistą. Natūralus vaiko maistas bus tada, jei motina kūdikį žindys. Rachitas duoda ne tik dantų, bet ir kaulų sunkias deformacijas, kurias visą amžių pasilikia.

Metuose bent 1—2 kartą kreiptis į dantų gydytoją patikrinti dantis, nes kada dantys skauda, tada gedimas jau

Kaip išlaikyti bendrąją tarybą?

Ponas Savasis straipsnyje "Musų Didžioji Spraga" pastebėjo, kad skaitlingos musų organizacijos, prigulnčios trims didžiosioms visuomenės srovėms — katalikams, tautininkams ir kairiesiems, neturėdamos bendro susiklausimo centro (Tarybos) bendriems lietuviškiems reikalams aptarti, pačios sau kenkia išsiblaškymas bėreikalinguose ginčuose bei lenktynėse.

Musų Dešinės, Vidurio ir Kairės spauda tą spragą mato ir tai nenormalumą pripažįsta, bet daryti ir centrinės organizacijos vis dar nepadaro reikiamos išvaados, nepadaro konkretaus žingsnio vienybės, nes draugijų susirinkimuose nepasirūpinama apsvarstyti vienybės problemas ir praktiško nutarimo padaryti. Kadangi kalbama apie organizuoto veikimo viršūnę, tai ne kas kitas, o pačios musų organizacijos, visos be skirtumo, turėtų tą klausimą savo posėdžiuose pakelti ne sykį, bet nuolat kolei bus atsieltas tobulenos organizacijos laipsnis. Tokis draugijų rūpesnis ir darbas reikėtų daugiau negu skambios rezoliucijos švystelėjimas spaudoje.

Lietuvai reikalinga rimta ir pastovi musų talka. Džiugu, kad musų lietuviškoji spauda padėtų supranta ir įvertina vienodai, tai natūralu, kad ir Bendrosios Tarybos reikale spauda pasisako vienodai, ne išskiriant nei "Darbininko" redakcijos. Šio laikraščio redaktorius tik klausia, kaip Bendrąją Tarybą išlaikysime jei ją sudarytumėm.

Man regis, kad sudarymas Vyriausiojo Bendro Organo yra keblusis negu jos išlaikymas. Keblumas paeina iš to, kad srovės dirbant bendrą darbą nenori sau laisvę varžyti ir kad srovės vargu sutiks ir tarpe savęs susitars del atstovų proporcijos Taryboje.

Tat ir atrodo, kad ir norėdami turėti Bendrą Vyriausią Tarybą negalėsime jos del minėtų priežasčių sudaryti, nes kasgi pavyzdžių privers tulą srovę sutikti su mažesniu atstovų skaitliumi palyginant su kita srove.

Todėl siulosi kitokia išvada: musų Amerikos apytovose tenka kiekvienai srovei pripažinti lygias "suverenumo" ir reikšmingumo teises ir todėl jos gali sueiti Tarybon ne sprendimams daryti, bet tik bendrų dalykų aptarimui. Tat Bendroji Amerikos Lietuvių Vyriausioji Taryba gauna periodinių ar neperiodinių konferencijų forma: bet kuriuos trijų (ar daugiau) srovių

toli nuėjęs ir ilgai reikės gydyti. Be to, vienas nesveikas dantis užkrečia sveikus.

Jei dantis pradeda skaudėti namuose, kol, pasiekia dantų gydytoją, galima skausmą nuraminti laikinai, įdėjus į kiau-rą dantį vatos gabaliuką pamirkytą gvaizdikų aliejuje arba Eugenole. Neblogai padeda ir karbolius neatskiestas, tik elgtis labai atsargiai, kad neišdegtum burnos. Prie žando dėti šiltų sėmenų arba pelenų maišelį, kad greičiau puliai pritvintų. Į vidų galima imti antineuralgino arba veramon po vieną tabletę ir tuojau kreiptis į dantų gydytoją.

Geriausią priemonę išlaikyti sveikus ir gražius dantis yra tinkama jų higiena, priežiūra ir švara. Tėvai ir mokytojai turi išaiškinti vaikams ir jaunimui nesveikų dantų kenksmingumą ir jų negydomo pasekmes. Turėdami sveikus dantis, išvengsime daug sunkių susirgimų, kartu sutalpinsime daug laiko ir pinigų.

P. Neverauskas, Med. stud.

Juožas Ambrazaitis, 600 Ridgewood Ave., Brooklyn, N. Y., Sv. Jurgio Draugijos igaliotinis, surinko, aukojo: W. Zabielskis \$3.00. Po \$1.00: A. Dobus, V. Rammen. Po \$0.50: — Paul P. Zorland, Ed. Workus, J. Padažius. Smulkių 25c., viso \$6.75. Blankos numeris 235.

Aukščiau paskelbtų aukų gauta viso \$48.95. Šis pavyzdingas aukų rinkėjų pasidavimas ir malonus aukotojų duosumas teikia gražią paramą pastatymui paminklo mūsų transatlantiniam lakunams Dariui ir Girėnui. Visiems šio garbingo darbo rėmėjams reikiame širdingiausios padėkos žodį.

Dar kartą primename, kad išsiuntintų blankų aukų rinkimui draugijom laikas jau pasibaigė su birželio 1 d., š. m., ir toli gražu ne visos blankos grįžta. Nors kai kurios draugijos pranešė asmeniškai ar per spaudą, kad del stokos pinigų ižde ar kitokių priežasčių, pasilaiko tolimiesiems laikui tik blankų gražinimą, bet nuo kitų nėra jokios žinios. Laukiame blankų su aukomis.

Kadangi paminklo pastatymas yra visos visuomenės reikalas, o ne vien tik komiteto, tai šiuomi ir prašome bendrai pagelbėti mums šiame darbe. Rinkite aukas kur tik yra proga, viešose pramogose, piknikuose, draugijuose ir šeimyniškuose būreliuose. Už surinktas aukas prašome išrašyti čekį ar Money Order'ą vardu Darius-Girėnas Monument Fund ir pasiųsti komiteto išdininkui sekamu adresu: Mr. John Spurga, Port Jefferson Station, Long Island, N. Y., kuris yra sudėjęs užstatą komiteto nuskirtame banke, kamie ir gauti pinigai dedami priežiūroje išdininko ir dviejų išdo globėjų vardu. Už priimtas jų aukas patikrinimui gausite nuo išdininko kvitą, siuntę pateiktu adresu. Taipgi aukotojų vardai ir suma nuo 50c. ir aukščiau bus paskelbta laikraščiuose ir prie to trumpai pranešta per radio.

Taigi nenusimenant staigiu perversmu Lietuvoje, mes čia Amerikoje užbriztą tikslą vykdysime iki galutinio atskiemo. Ir todėl prašome jūsų skirti aukas pastatymui paminklo Brooklyn musų lietuvių didvyriams lakunams, atsižymėjusiems drąsiu žygiu aviacijos progrose, Dariui ir Girėnui.

Paminklo Statymo Fondo Komitetas:

Adv. Steponas Briedis, Fin. Sekr., Jonas Šaltis, pirmininkas, Walter Shabunas, vice-pirm., Antanas Gudonis, sekretorius, Jonas Spurga, išdininkas, Jurgis Karpus ir Juozas Kairys, išdo globėjai.

Nuo Sv. Jurgio Draugijos, Brooklyn, N. Y., per pirmą rinką Juozą Kairį seka laiškas: "Čia prisiunčiu Money Order'ą del Dariaus-Girėno paminklo Fondo mano surinktų nuo narių". Aukojo po \$1.00 — J. Mockevičius, K. Lukas, A. Nuobaras. Po 50c. — Uršulė Matalionienė, V. Žemantauskas, Daniel Raškevičius, A. Kasulaitienė, J. Krupavičienė, K. Laurinaitis, A. Kvarinskas, P. Jankus, A. Budavičius, Tap. Kisieličius, A. Rutkunas, J. Vienys, A. Černauskas, J. Laukagalis, Adam Skinkunas, P. Daužiokas, N. Sadauskas. Smulkių \$3.60, viso \$15.10. Blankos numeris 237.

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 13 kuopa, East New Yorke, buvusiam susirinkime nutarė paaukoti \$2.00, Dariaus

Arėjas Vitkauskas Apie Praeitį ir Dabartinį Progresą

APIE PAŽANGĄ

Kur mes einame?

(Trumpas apie amerikonių kultūrą)

Tokia antraštė straipsnyje Amerikos žurnalas rašo apie tai, kaip reikia suprasti dabartinių, mūsų laikų kultūrą ir jos nuolatinių pirmyn eimą ir kaip reikia branginti laiką, kurio žmogus savo gyvenime taip nedaug teturi, kad žmogus, begyvendamas pasaulį turėtų kuo daugiau laiko atiduoti savo dvasios gyvenimui, kas ir yra žmogui, išmintingiausias už visus žemėje esamus gyvūnus, svarbiausias gyvenimo uždavinys.

Dabartinis mūsų kultūra su savo tikromis pasekmėmis — įvairių įvairiausių mašinų darbų, nuolat daugiau palengvinančių kiekvieno žmogaus gyvenimą ir yra tas varyklis, kuris nuolat ir stumia žmones į geresnį gyvenimą.

Tame Amerikos žurnale yra palyginama toje pasaulio dalyje atsiekta kultūra su kultūra tokios šalies, kaip Rusija, kuriai savo gyvenimui esame labai artimi ir mes lietuviai. Taip pat to žurnalo mintys apie kultūrą yra tokios, kad ir kiekviena šalis savo sujungtomis ir suderintomis jėgomis gali pasiekti to, kas yra pasiekta kultūros atžvilgiu Amerikoje. Reikia ir mūsų ukininkų šali, tie patys ukininkai gali pakelti iki tokio gerbuoio laipsnio, kokį jau yra pasiekusi Amerika, arba kitais žodžiais tariant, ir mūsų dar daugiau atsilikusią nuo bendros pasaulinės kultūros šalį Lietuvą, patys jos žmonės gali padaryti tokia pat Amerika, į kurią dabar taip norėtų daugelis įsiveržti.

Mums, lietuviams, labai pravartu yra iki pat širdies gelmių pėsiami anuo amerikiečių pasakymu, kuris visame kame ir visur vadovauja jų gyvenime, o tai — „Laikas — pinigai“. Tokiu būdu ne per ilgąsias laiką ir mes lietuviai galime prieiti prie to, kad visokių „Brazilijų“ gyvatvairiai ne tik mus nevilios, bet net iš tolo grasins nuo savęs. Tik tai daug bendrų pastangų pradžiai, kas kelia į mūsų pirmyn eimą užstoja ir daugiau nieko nereikia. „Taip gerai buvo geru, senu laiku, ir ramiai, kuomet gyvenimas ėjo tyliai ir kramtė, kuomet nelakstė gatvėmis jėbūnai, patys vieni važiuojanti vežimai, kuomet nebuvo dirbtuvių ir įmonių, daugiau aukščių akmeninių namų, kuomet žmonės gyveno mažose nameliuose, gryčiose, apsuptose žalumynais. Taip gerai buvo geru senu laiku!“

Taip vadinama „kultūra“ taip vadinamas „progresas“, judantis į priekį, visa tai nėra verta sulaužyto skatiko. Ne prie gero eina žmonija, o prie blogo. Mekanikos išsivystymas privedė prie vergavimo milijonų žmonių. Žmonės visą gyvenimą turi dabar kažin kur skubėti, skubėti, skubėti. Mašinos reikalauja aukų. Mašinos valdo žmones, o ne žmonės mašinas. Ne, geriau buvo gyventi geru senu laiku!..

Tokių kalbų tenka girdėti. Ir prie to iš pačių įvairiausių žmonių. O ištikrųjų — kur mes einame? — prie gero ar prie blogo? Jeigu ta pati „kultūra“ ir mekanika, jeigu tas pats „progresas“ nėra verti sulaužyti skatiko, tai ar ne laikas žmonėms pasukti atgal į — „gerus senus laikus“...

Nenuja tai, mano bičiuliai, mintis, kad, girdi, „geriau buvo gyventi gerais senais laikais“. Visais laikais žmonių buvo, kalbėjusiųjų tuos pačius žodžius: „Ne, geriau buvo pirmųjų laikais, ne tai, ką dabar“. Dar prieš du tūk-

stančių metų romėnų poetas Ovidijus parašė puikų eilėrašį „Aukštinis Amžius“. Tame eilėraštyje jis išdėstė senoviską padavimą, buvusį žmonėse ilgai prieš jį, apie tai, kad buvo laikas, senai, senai, kuomet visi žmonės gyveno taikingai ir laimingai, kuomet nebuvo nė įstatymų, baudžiančių žmones už nusizengimus, todėl kad nebuvo tuomet nusizengimų, bet visi žmonės savo geru noru pildė įstatymą, parašytą jų širdyse; nei viršininkų, nei tarnų, bet visi buvo lygūs ir pilnatiesiai. Laipsniškai, sako padavimas, žmonės ėmė gesti, gyvenimas darėsi vis sunkesnis ir sunkesnis, kol, pagaliau tikrai neatėjo jo tikrai sunkūs laikai. O tas laikas, kuomet žmonės gyveno laimingai ir vadinasi „Aukštinis Amžius“.

Nagi, pažiūrėsim, ar teisybė, kad senais gerais laikais gyvenosi lengviau kaip dabar. Įsimis ir pažiūrėsim, ką kalba mums istorija apie gyvenimą senoviskiausių žmonių. Gyvenimas senovės Aigipto gerai ištirtas. Tai viena iš senoviskiausių šalių. Mes žinome, kaip gyveno aigiptiečiai prieš penkis tūkstančius metų. Kas gi tai buvo per gyvenimas?

Kaip gyveno tuomet žmonių masės? Užsilaikę daugybę stovų ir paveikslų, pieštų dažais šventyklose, daug atvaizdų, piešančių aigiptiečių žmonių gyvenimą, iškalta ant akmeninių sienų Aigipto trobelių. Tie atvaizdai rodo mums, kaip dirbo tuomet vergai, statydami didžiules piramides, antkapius, Aigipto karalių paminklus. Tūkstančiai ir tūkstančiai vergų turėjo dirbti išsomioms dienomis per dešimtis metų prie tų trobelių po kepinančia saule, prie švilpavimo prižiūrėtojų botagų. Spalvuoti pavėkslai ir atvaizdai, iškalta iš akmens, rodo mums tuos susikuprinusius vergus ir prižiūrėtojus, negailestingus, kaip patį mirtis. Romėnų žodis „lebar“, reiškiantis „darbą“, reiškia taip pat ir „kentėjimą“. Angliškas žodis „labor“ (darbas) kilęs iš to romėniško (lotyniško) žodžio. Todėl žodis „leborer“ — darbininkas — reiškia taip pat „kentėtojas“. Gudų ukininkai jų valymo laiką vadina „kentėjimu“ — „strada“. Darbas pirmą kartą laikais buvo vergų dalia, ir tai jis kankinai-kentėtojai ir davė darbui tuos pavadinimus. Štai kaip buvo gyventi „gerais senais laikais“ darbininkams žmonėms.

Kita senoviška šalis — Kinija. Ir ten gyvenimas dirbančių žmonių nebuvo saldus senoviskais laikais. Tas pats buvo ir senovishkoje Meksikoje — šalyje actekų (Actekai — senoviški Meksikos gyventojai. Galingi žmonės, su aukšta kultūra; išnaikinti europiečių). Buvo ten guoduoliai-filosofai, kurių vardai žinomi visam pasauliui. Bet ir tie guoduoliai, stovėjusieji žymiai aukščiau pagali savo protiška išsilavinimą už kitus savo laiko žmones, vis tikrai pripažindavo, kad vergija turi būti, kad be to negalima, girdi, apsieiti. Vieni žmonės, nedidelis skaičius laimingųjų, turi teisę gėrėtis gyvenimu, visi gi kiti miruoliai turi jiems tarnauti, būti jų vergais.

Bet laikas ėjo, keitėsi pažiūros, apsišvietimas platinosi tarpe žmonių ir suprato žmonės, kad vergija yra didžiausias neteisnumas, kad vergijos neturi būti.

Kad ir kaip būtų dabar sunkus žmoniškas gyvenimas, o vis tikrai kiekvienas žmogus dabar laisvas. Praėjo tie laikai, kuomet galima buvo perskaityti laikraštyje tokis „skelbimas“: „Par-siduoda mer

ga 20 metų, iš veido gryna, ugio vidutinio, o taip pat kumelis bėro plauko. Paklausti ten ir ten“. O ir dabar galima perskaityti tokių skelbimų kiek patinka — bibliotekose Gudijoje, kame yra užlaikomi senoviški laikraščiai iš baudžiavos laikų.

Dabar pažiūrėkime, koks buvo gyvenimas gudų moteris, visai senenai, prieš kius 50 ar 60 metų. Moteris buvo vergė savo gimdytojų, o išėjus už vyro — vergė savo vyro. Mergaitę leisdavo už neimimo vyro. Kasgi iš mūsų nežino, kaip mušė vyrai savo žmonas, trypė jas pušnimis (batais), įžeisdavo ir juokdavosi iš jų. Kąs nežino, kad kaimiečių moteris dirbdavo laukuose kaip arkliai, dirbdavo darže, gryčioje, prižiūrėdavo savo vaikus, verpdavo, ausdavo, lopydavo — dirbdavo tūkstančius darbų.

Šalyse anoj vandenyno pusės gyvenimas keičiasi žymiai lėčiau, negu Amerikoje. Amerika tiek daug nekariavo, kaip Europa. Savo jėgas ji kreipė į tobulinimą mekanikos. Ir štai pažiūrėsim dabar į tuos Amerikos pastangų vaisius. Pažiūrėsim, ką davė čia žmogui „tos prakeiktos mašinos“.

Mes visi žinome, kad žmogus negali gyventi kaip žvėris. Jam reikalingas gyvenamas butas, jam reikalingi drabužiai ir maistas. Bet ir tai ne visa: „Ne viena duona žmogus sotus“. Žmogui reikalingas laikas galvoti, jam reikalingas liuoslaikis skaityti, muzikai, bendravimui su ganta.

Kaip gi padaryti taip, kad visi žmonės turėtų ir vietą kame gyventi ir rubus, ir dvasios peno. „Gerais senais laikais“ žmonės atsakydavo į tą klausimą štai kokių būdu: „Negalima padaryti taip, kad visi žmonės turėtų ir gyvenamą butą, ir rubus, ir maistą, ir laisvo laiko galvoti, pačiam pasimokyti, broliai santykiuoti su kitais žmonėmis. Ne, tegul milijonai žmonių bus verdžiai. Mokovai praneša Amerikos kaimiečių, koks oras laukiamas rytdienai, kad jis žinotų, kas jam daryti. Tas pats mašinų išstobulinimas privedė prie to, kad dabar padaryti automobilį nebrangiai kainuoja. Todėl Amerikoje įsigyti automobilį kiekvienas žmogus, o ne tik pat parinkti, ji, kaip Europoje.

Tas pats ir su gyvenamu butu: čia kiekvienas žmogus gali įsigyti nebrangiai namą. Kodėl? Ogi todėl, kad visa medžiaga paruošiama mašinomis greitai ir pigiai. Medžiagos pristatymas į vietą taip pat atliekamas greitai: automobilis juda daug kartų greičiau už arkli.

Apie rubus nėra ko ir kalbėti. Jų netrukta. Tuo būdu, Amerikoje pasiekta štai ko. Maistui, gyvenamam butui ir rubams įsitaityti reikia mažiau laiko, negu išeidavo pirma. Tame ir yra didžiausias amerikonių kultūros užkariavimas.

Amerikoje taupoma laikas. Laikas — pinigai, — amerikonių patarlė. Joje didi gudrybė: laikas yra didžiausias turtas. Jeigu Tamsta pametė aukšą — nustojai sveikatos — galima jį atgauti. Jeigu Tamsta nustojai pasitikėjimo savimi — jis galima sugrąžinti. Bet nustotas laikas — nebegrąžinamas nuostolis. Rytdienos nebegrįš. Praeitės mes negalime valdyti. Ateities mes negalime valdyti. Tik tai dabartinis mes galime naudotis. Tą tiesą Amerikoje suprato.

Nuvalyk jausmą greitai. Padaryk medžiagą rubams mentališkai. Pastatyk namus į dvejatą dieną. Padaryk visus žemiškus dalykus, reikalingus kunui, greitai tegul pasilieka tau laiko — dvasiai, mintijimui, bendravimui su gamta.

Štai kur mes einame. Štai kur veda žmoniją didi Amerikos kultūra.

Kuo toliau, tuo labiau išstobulinamos mašinos, tuo mažiau laiko reikės skirti paruošimui daiktų, reikalingų kunui, tuo daugiau laiko liks dvasiai, protui, mąstymams, tame žmogaus paskyrimas — galvoti. Karvė visą savo laiką praleidžia pripildymui savo pilvo žole, o paskui sugromuliojimui. Žmogus turi leisti savo laiką protingiau. Ir kelias į dvasios išsilavinimą, ne grįžimas į „senus gerus laikus“, o judėjimas priekiu — keliu, kurį pratiesė Amerika: taupyti laiką.

Bet, brangus skaitytojai, nepamanykite, kad taip kalbama akiai ir nematoma Amerikos trukmų. Jų yra bet kurioje šalyje. Yra čia daug žmonių, kurie „pro medžius miško nemato“, yra žmonių, kurie mano, kad daiktai tai visa. Yra žmonių, kurie važinėja automobiliais, valgo centneriais saldinius, gražiais rubais rengiasi, šoka biauirus amerikonių šokių ir mano, kad štai tie žaisliukai ir yra Amerikos kultūros pasiekimai. Bet be jų yra čia daug mintijančių žmonių. Tie tai žmonės ir kuria Ameriką. Mums puikiai žinoma, kad dauguma paveikslų kinematografuose, niekam nereikalingas šlamštas, kad didesnis dalis muzikos, kuri čia perduodama per radio, nėra verta to, kad ją tuo būdu perdavinėti. Bet kodėl visa tai? Ogi tiesiai todėl, kad dauguma žmonių dar nepriaugo iki įvertinimo tikrų brangumų ir prima barškučių už brangumų. Negalima gi laukti, kad šalyje, kame prieš kokią nors 60 metų buvo vergija, visi būtų žmonės „aukšto užprasymo“. Iš sykiu nieko nepadaro. Visam kam reikalingas laikas.

Proto ir aukštos dvasios žmonės turi kreipti savo pastangas į patraukiamą plačių žmonių minčių ir tikrų vertybių supratimą. Tas čia ir daroma. Puikiai mums suprantama, kad Amerika ne pasakiškas „Aukso Amžius“. Dar daug, daug pagerinimų galima padaryti gyvenime darbininkų ir kitų gyventojų miestuose. Tėnka čia matyti nemažai nešvarių miestų dalių, kame vaikai voliojasi purvynė. Yra Amerikoje ir vargo su ištvirkimu. Yra ir tamsumo ir nežinios.

Bet kelias į gyvenimo pagerinimą vienas — pirmyn! Tolimesnis mašinų išstobulinimas dar labiau sutapsys laiką, mūsų turtą, kuriuos mes turime naudotis protingai: praleisti jį išturimimui mūsų dvasios.

Taip pat reikia tikėti, kad negalima manyti, jog „visa savaime pasidarys“, jog žmonės turi žiūrėti į gyvenimo bėgą, nesimindami jį savaip nukreipti. Reikia tikėti, kad asmeniškos pastangos, atskirų žmonių daromos, turi didžiulę reikšmę. Iš tų pastangų susidaro galinga jėga, kuri judina gyvenimą reikalinga kryptimi.

Reikia manyti, kad visi tie, kas tiki, jog didžiausias žmogaus turtas — ne jo kunas, ne visi tie gražūs daiktai, kuriuos jie gali nusipirkti, o jo dvasia, turi vienągi veikti viena kryptimi. Jie turi nepaliaunamai žadinti žmogišką mintį ir kvieisti žmones į priekį, į šviesią ateitį, kurią galima sukurti tik galingų pastangų keliu dabartyje, atsiimanant, kad didžiausias brangumynas šiame pasaulyje yra — laikas. Arėjas Vitkauskas.

žemiškus dalykus, reikalingus kunui, greitai tegul pasilieka tau laiko — dvasiai, mintijimui, bendravimui su gamta.

Štai kur mes einame. Štai kur veda žmoniją didi Amerikos kultūra.

Kuo toliau, tuo labiau išstobulinamos mašinos, tuo mažiau laiko reikės skirti paruošimui daiktų, reikalingų kunui, tuo daugiau laiko liks dvasiai, protui, mąstymams, tame žmogaus paskyrimas — galvoti. Karvė visą savo laiką praleidžia pripildymui savo pilvo žole, o paskui sugromuliojimui. Žmogus turi leisti savo laiką protingiau. Ir kelias į dvasios išsilavinimą, ne grįžimas į „senus gerus laikus“, o judėjimas priekiu — keliu, kurį pratiesė Amerika: taupyti laiką.

Bet, brangus skaitytojai, nepamanykite, kad taip kalbama akiai ir nematoma Amerikos trukmų. Jų yra bet kurioje šalyje. Yra čia daug žmonių, kurie „pro medžius miško nemato“, yra žmonių, kurie mano, kad daiktai tai visa. Yra žmonių, kurie važinėja automobiliais, valgo centneriais saldinius, gražiais rubais rengiasi, šoka biauirus amerikonių šokių ir mano, kad štai tie žaisliukai ir yra Amerikos kultūros pasiekimai. Bet be jų yra čia daug mintijančių žmonių. Tie tai žmonės ir kuria Ameriką. Mums puikiai žinoma, kad dauguma paveikslų kinematografuose, niekam nereikalingas šlamštas, kad didesnis dalis muzikos, kuri čia perduodama per radio, nėra verta to, kad ją tuo būdu perdavinėti. Bet kodėl visa tai? Ogi tiesiai todėl, kad dauguma žmonių dar nepriaugo iki įvertinimo tikrų brangumų ir prima barškučių už brangumų. Negalima gi laukti, kad šalyje, kame prieš kokią nors 60 metų buvo vergija, visi būtų žmonės „aukšto užprasymo“. Iš sykiu nieko nepadaro. Visam kam reikalingas laikas.

Proto ir aukštos dvasios žmonės turi kreipti savo pastangas į patraukiamą plačių žmonių minčių ir tikrų vertybių supratimą. Tas čia ir daroma. Puikiai mums suprantama, kad Amerika ne pasakiškas „Aukso Amžius“. Dar daug, daug pagerinimų galima padaryti gyvenime darbininkų ir kitų gyventojų miestuose. Tėnka čia matyti nemažai nešvarių miestų dalių, kame vaikai voliojasi purvynė. Yra Amerikoje ir vargo su ištvirkimu. Yra ir tamsumo ir nežinios.

Bet kelias į gyvenimo pagerinimą vienas — pirmyn! Tolimesnis mašinų išstobulinimas dar labiau sutapsys laiką, mūsų turtą, kuriuos mes turime naudotis protingai: praleisti jį išturimimui mūsų dvasios.

Taip pat reikia tikėti, kad negalima manyti, jog „visa savaime pasidarys“, jog žmonės turi žiūrėti į gyvenimo bėgą, nesimindami jį savaip nukreipti. Reikia tikėti, kad asmeniškos pastangos, atskirų žmonių daromos, turi didžiulę reikšmę. Iš tų pastangų susidaro galinga jėga, kuri judina gyvenimą reikalinga kryptimi.

Reikia manyti, kad visi tie, kas tiki, jog didžiausias žmogaus turtas — ne jo kunas, ne visi tie gražūs daiktai, kuriuos jie gali nusipirkti, o jo dvasia, turi vienągi veikti viena kryptimi. Jie turi nepaliaunamai žadinti žmogišką mintį ir kvieisti žmones į priekį, į šviesią ateitį, kurią galima sukurti tik galingų pastangų keliu dabartyje, atsiimanant, kad didžiausias brangumynas šiame pasaulyje yra — laikas. Arėjas Vitkauskas.

Apdrauda darbininkams ir jų šeimoms

Socialės Apdraudos Aktas yra kongreso priimtas įstatymas. Įsteigia dvi rūšis socialės apdraudos — bedarbio apdraudą ir seno amžiaus ir gyvūnų likusių apdraudą darbininkams ir jų šeimoms. Aprūpina viešą pagalbą beturčius senius, aklius ir vaikus.

Socialės Apdraudos Aktas tapo priimtas 1935 m. ir pataisytas 1939 m. Šis yra dar vienas iš eilės straipsnių, kurie paaiškina mūsų skaitytojams jų teises, naudas ir pareigas dėl senatvės ir gyvūnų likusių aprūpinimo.

Šeimos apdrauda

Apart mėnesinių seno amžiaus mokesčių, mokamų su Socialės Apdraudos Akto, darbininkui, sulaukiam 65 m. amžiaus ar daugiau, yra dar apdraudos mokestys jo šeimai. Apdrauda mokama jo šeimai, jam mirus, nepaisant jo amžiaus, jeigu jis tik turi reikalingus „padengtus kvartalus“, t. y. kalendoriškus kvartalus, kuriuose jis uždirbo \$50 ar daugiau prie darbų įstatymo įimtų.

Kada darbininkas gauna jo seno amžiaus apdraudą, pašalpą ir moka jo žmonai, jeigu sukako 65 metai amžiaus, ar daugiau, ar kai jai sukaks 65 m.; jo vaikams, mažiau 16 m., ar 18 m., jeigu jie vis lanko mokyklą.

Darbininkų mirus, nepaisant jo amžiaus metų, jeigu turi reikalingus „padengtus kvartalus“, apdrauda bus mokama:

Jo našlei, jeigu sulaukus 65 m. amžiaus, ar daugiau, ar kai sulaukia 65 m. amžiaus; jo vaikams, kol pasiekia 16 metų, ar 18 metų, jeigu vis lanko mokyklą; jo našlei, bile metų, jeigu ji savo globoj tu rti tokius vaikus; jo tėvams, jeigu sulaukė 65 m. ar kai sulauks 65 m. jeigu darbininkas nepaliko našlės ir vaikų mažiau 18 m.

Darbininko našlei ar tėvams gauti pašalpa, atsiitkime jo mirties, jam reikalinga turėti pusę tiek „padengtų kvartalų“, kiek yra kalendorišku kvartalų po to laiko, kada įstatymas įėjo galion (ar kada sulaukė 21 m. amžiaus, kuri diena tik velesnė) ir lig jo mirties. Šitas reikalavimas yra toks pats ir algalapniams. Bet jeigu našlė turi vaikų dar nesulaukusių 18 m. amžiaus jos priežiūroj, arba jeigu darbininkas, palieka tik vaikus, reikalavimai gali būti mažesni.

Našlė ir vaikai gautų pašalpą, jeigu jis turėjo tik šešis „padengtus kvartalus“ per 12 kvartalų prieš pat mirtį.

Kiek mėnesinės pašalpos narys darbininko šeimos gali gauti, priguli nuo to kiek, apdraudos jis uždirbo. Našlei sulaukus 65 m. amžiaus, ar daugiau, vaikui sulaukusiam 18 m., arba tėvui, pašalpa yra lygi pusės darbininko apdraudos sumos. Taigi, jeigu jo apdrauda, jam sulaukus 65 m. amžiaus yra \$30 per mėnesį, jo žmona, jeigu sulaukus 65 m. ar kai sulauks 65 m. amžiaus gaus \$15 per mėnesį, sudėjus abiejų sumas, jie gaus \$45 per mėnesį.

Vyri mirus, jo našlė sulaukus 65 m., ar bile kada jeigu turi mažamečius vaikus savo globoj, gauna tris ketvirtadalius to, ką būtų gavęs darbininkas ir jo vaikas ar vaikai nesulaukusieji 18 m., kiekvienas gauna pusę. Jeigu vyro apdrauda iki mirties pasiektų \$20 per mėnesį, našlė gautų \$15 ir vaiko pašalpą būtų \$10. Šeimos gaudamos iš viso daugiau kai du syk darbininko apdraudos, ar 80% jo vidutinės mėnesinės algos, ar \$85, kuri tik suma yra mažesnė.

Pavyzdin, jeigu vyro apdraudos mokestys, kada mirė, pasiektų \$25 per mėnesį ir jei-

gu jis paliko našlę ir tris vaikus, jų pašalpa iš viso pasiektų \$56.25; t. y. \$18.75 per mėnesį našlei ir po \$12.50 kiekvienam vaikui. Kadangi ta suma — \$56.25 — yra daugiau kai du syk vyro mokes ties, pašalpa bus \$50.

PASTABA: Seno amžiaus ir likusių našlių apdraudos planas jima tik darbininkus ir jų šeimas, kurie kvalifikuoti sulig sistemos. Vieša Pagalba (Public Assistance), federalis valstietiškas planas, kuris teikia pagalbą beturčiams seniams, akliems ir vaikams yra kas kita. Del informacijų apie apdraudos sistemos kreipkitės prie arčiausios raštinės Social Security Board. Del informacijų apie viešą pašalpą kreipkitės prie arčiausios lab-darybės raštinės.

Social Security Board.

VL. MUČINSKAS ELECTROLUX KORPORACIJOJ

Daug dirbęs turizmo srity iki dabartinio karo pradžios Europoje. Švedų Amerikos Linijoj ėjęs lietuvių skryliaus vedėjo pareigas, šiomis dienomis pradėjo dirbti Electrolux Korporacijoj, kuri išdirba pagarsėjusius netik Amerikoje, bet ir visam pasauly vakum klynerius.

Lietuviams nuosirdžiai praktiškai ir sąžiningai tarpininkavo turizme, tokį pat tarpininkavimą suteiks ir pagarsėjusių „Electrolux“ pirkime. Šis aparatas netik, pagrindiniai išvalo karpetus, grindis, kedės, bet dar yra labai praktiškas ir daugeliu kitų higienos srity darbų.

Plačiau sužinosite iš paties Vl. Mučinsko, kreipiantis laišku ar asmeniškai: Mr. W. Munch, Electrolux Corp., 136 —56 Roosevelt Ave., Flushing, L. I., N. Y. Tel.: FLushing 9-0116. Arba į butą: 105 Etna Street, Brooklyn, N. Y. Tel.: APplegate 6-7717. Tamstoms bus suteikta prašytos informacijos ir pademonstruota Tamstos bute minėtas vakum klyneris „Electrolux“. Pasilaukite nemokamai suteikiamu išgavimu, nuo kandžių ir kitų vabzdžių, Tamstos drabužių šėpoms, kas vasaros metu būtina yra reikalinga padaryti, kad apsugoti drabužius. Tas suteikiamas nemokamai — reklamos tikslu. Perkant „Electrolux“, už naudotus klynerius atskaitoma nustatyta kaina.

TĖMYKITE!

Didelis 548 puslapių paveikluotas veikalas atngalvui

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJ

Istorija

/ TAI yra netik istorija /
/ didžiausios fraternalės /
/ organizacijos, bet tai /
/ yra bevik visų Ameri- /
/ kos lietuvių istorija, nes /
/ joje pakliudoma mūsų /
/ čiai aprašoma mūsų vi- /
/ suomeniškį santikiai iš- /
/ eivijos. Juo veikiau tą /
/ veikalą užsisaky site, /
/ tuo greičiau apsiapizin- /
/ site su Amerikos lietu- /
/ vių istorija. Pasiskubin- /
/ kit.

Kaina ----- \$1.50
Drutame apdare --- \$2.00

Reikalaudami, kreipkitės į Tėvynės Administraciją šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street,
New York, N. Y.

Mūsų Korespondentai Apie Bendrą Lietuvų Veiklą Amerikoje

Brooklyn, N. Y.

Naujas lietuvis profesionalas

Birželio 8 d., Ukrainų salė, Broklyne, buvo surengtas bankietas pagerbimui Dr. Aleksio Račiūno, kuris baigė daktarystės mokslą. Bankieto rengimu rūpinosi jo motina, seserys ir broliai. Giminių ir svečių bankiete dalyvavo apie 150, kurie buvo maloniai priimti ir pavaišinti.

Bankieto eigoje, K. J. Paulauskiui pirmininkaujant, buvo pakviesta Dr. Račiūno giminės, broliai, seserys ir draugai išreikšti po kelis žodžius. Visi kalbėjusi linkėjo naujam daktarui geriausio pasisekimo ateities gyvenime.

Reikia pastebėti tas faktas, kad Dr. Račiūnas nėra kilęs iš turtingos šeimos. Jo motina našlė daro pragyvenimą iš mažos krautuvėlės, o broliai ir seserys dirba kitur. Tad daktarui mokslo baigimas buvo nelengvas ir be jokio ištekiaus. Jis tą mokslo šaką pasiekė savo gabumu ir pasiryžimu. Malonu yra matyti lietuvių pasiekimus profesinio mokslo!

Linkime Dr. A. Račiūnui geriausio pasisekimo jo profesijoje ir sykiu reiškiamę pagėdavimą, kad jis visuomet darbuotųsi lietuvių tarpe.

Reporteris.

Detroit, Mich.

Dailės Choro Radio Piknikas gerai pavyko

Birželio 9 dieną, gražiamie Birutės Daržė, įvyko Detroito Lietuvių Dailės Choro Radio piknikas. Oras iš ryto pasirodė blogas ir debesuotas, atrodė kad nebus galima pikniką turėti. 1 valandą po pietų pasirodė saulutė ir gražiai švietė iki vakarui, tai žinoma ir publikos suvažiavo nemažai iš Detroito ir apilinkės miestelių. Matėsi visokių pažiūrų žmonių, bet visi taip linksmai ir gražiai laiką leidė iki vėlumos nakčiai. Išrodė lyg būtų viena šeimyna. Šiame Dailės choro piknike suvažiavo nemažai skačius biznierių ir profesionalų, taipgi dailės choro ir Dailės choro visi rėmėjai.

Todėl Dailės choro jaunuoliai ir rengimo komisija ir ant toliaus pasirengė smarkiau veikti ir tą sunkų darbą, tai yra Radio Valandos palaikymą. Taipgi turėjo priminti, kad Dailės Choro Radio Valanda yra pagerinta. Kiekvieną šeštadienį nauji programai ir linksomos dainos. Toji garbė priklauso choro mokytojai Antanui Kvederui, kuris parengia gražius programas ir gražiai viską sutvarko, kad net amerikonus to radio stoties anaunserius lietuviškai mokina. Jau pasako atidarydamas lietuvių radio valandą "gerą vakarą" ir baigiant "labą naktį, saldžių sapnų".

Dar keletas žodžių apie virš mirėtį pikniką. Minimas piknikas sutraukė publikos apie 600 ir visų atsilankymas yra parama ir ant toliau palaikyti Radio Valandą, kuri yra duodama iš WMBC stoties, 4:15 po pietų, kas šeštadienis.

Išvažiavimas laivu Put-in-Bay

Liepos 14 dieną, Detroito Lietuvių Dailės choras rengia didelį ir linksną išvažiavimą laivu Put-in-Bay. Priepilauka, tur būt visi labai gerai žino, ne tik Detroito, bet ir apilinkės lietuviai. Laivas išplauks 10 val. ryte nuo First St.

Dailės choro rengimo komisija prašo visus Detroito ir apilinkės lietuvių dalyvauti skaitlingai šiame išvažiavime, nes išvažiavimas laivu Put-in-Bay bus vienas iš gražiausių ir

linksmausių, delto, kad važiuoja sykiu ir Dailės choro mokytojas Antanas Kvedaras, taipgi radio dainininkė Darata Kvedarienė, kuri tankiai mus su savo gražiu ir švelniu balseliu palinksmina. Tur būt visiems gerai žinomas ir visų mylimas dainininkas Jonas Valiukas ir visa šeima taip pat važiuoja. Pasižadėjo ir daugiau solistų dalyvauti šiame išvažiavime ir prie to viso Dailės choras. Gal važiuos ir jaunuolių choras. Antanas Kvedaras, Dailės choro mokytojas, pasižadėjo sudaryti gražų programą, kuris bus išpildytas laive. Taipgi bus šokama lietuviški žaislai tame gražiame Put-in-Bay darže. Šiame išvažiavime dalyvaus Detroito ir apilinkės biznierių ir profesionalų, taipgi visi Dailės choro rėmėjai ir simpatizatoriai.

Pereitą metų Dailės choro išvažiavime dalyvavo didelis skačius lietuvių ir lietuvaikių, ypač jaunimo, nes buna gera proga jaunimui pasižinti laive.

Pasimatysime visi laive.
P. Kučinskas.

So. Boston, Mass.

Lietuvių aviacijos diena

Lietuvių aviacijos diena buvo rengiama gegužės 26 d., bet kuomet tą dieną lijo, tai buvo nukelta į birželio 9 d., nors tą dieną ir buvo rengiama daug visokių parengimų. Bet iš visų tą dieną buvusių parengimų, mūsų rengiama aviacijos diena geriausiai pavyko ir išlaidos bus padengtos.

Kitose Bostono apilinkėse ir tą dieną lijo, tai publika iš namų išvažiuoti nenorėjo, bet pas mus pradėjo lyti tik apie 6 val. vakare, tokiu būdu daugelis kaimynų ir apilinkės lietuvių suvažiavo ir įspudingai laiką praleido. Net ir ne visi rengėjai buvo atvykę.

P. Šaltenis su savo lėktuvu atskrido 2 val. po pietų. Su juo sykiu atskrido p-lė Viktorija Valiukaitė, p. Baranuskas ir p. Žilinskas. Publika juos maloniai sutiko ir gyvomis gėlėmis apibėrė. Visi maloniai sveikino juos ir susidarė tokis jautrus momentas, kad ne vienam ašaras iš akių išspaudė.

Lakunas Šaltenis vos spėjo valandėlę pasilsėti, kaip bematant visi susibūrė su tikslu, kad gauti progą paleioti lėktuvu. Norinčių buvo tokis didelis skaitlis, nes ne visi turėjo progą, kitiems reikėjo pinigų sugrąžinti.

Labai apgailestaujame, kad pasitaikė prastas oras, kas ir lakunus sulaukė ir privertė Bostono pernakvoti, nes tik rytojau dieną galėjo grįžti į Brooklyną. Prie svečių lakunų atsirado ir mūsų vietiniai lakunai, Joe Šarkiuonas ir kiti. Dabar jau yra manoma ir Bostono suorganizuoti Aero klubą. Kurie esate nusimananti apie aviaciją, prašome atsiskaiti pas komiteto narius arba pas J. M. Tumavičienę, 30 Robeson St., Jamaica Plain, Mass.

Kadangi abu parengimai delei prasto oro nepavyko, kaip buvo norėta, tai ar ne būtų tinkama dar vienas tokis parengimas turėti ir gal pasitaikys tinkamas oras ir bus reikalingai sekmingas. Kaip atrodė, tai publika tokius parengimus myli ir juos lanko, nes ir daugelis sveitintaučių buvo atsilankę. Dalyvavo laikraščių reporteriai, mayoro Tobino sekretorius ir kiti, kurių pavardes nenugirdau. Patariu komitetui dar vieną tokį parengimą turėti.

Sporto Mylėtojas.

Huntington, L. I., N. Y.

Pagerbti Juozas ir Jeva Brazauskai

Pirmadienį, birželio 9 d., vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktuvių proga, tapo pagerbti Juozas ir Jeva Brazauskai. Pagerbimo puota buvo pačių jubiliejantų namuose ir sode.

Pokilį surengė jų giminės Broklyniečiai, atsižėdami visko, kas tik reikalinga svečius pavaišinti. Svoočius pareigas ėjo K. Zvirblienė. Keikas buvo skanus ir visi jai dėkavojo. Svotas F. Urbonas irgi savo pareigas gabiai atliko, nes visus trokštančius pagirdė. Svečių buvo didelis burys iš Brooklyno, kurių tarpe buvo Brazauskų giminės ir artimi draugai.

Jubiliejas išrodė labai gerai, kaip tikri jaunavedžiai, nors šale jų sėdėjo dvi jų gražios dukterys ir sunus, kuris kokio tai viršininko pareigose tris metus ištarnavo CCC stovykloje. Jis rimtas vyras ir myli savo tėvus.

Giminės ir draugai Brazauskus apdovanojo gražiomis atminties dovanomis. Pažymėtinai dovana, tai sidabrinis paveikslas, atžymintis 25 metų sukaktuvių svarbą. Apart dovanų, buvo prisiųsta visas glėbys sveikinimų laiškais ir telegramais. Susirinkusieji žodžiu Brazauskus sveikino ir visokių laiminių žmonių, o ypatyngai, tai sulaukė 50 metų aukšnių jubiliejų. Džiaugiuosi ir aš turėjusi laimę dalyvauti tokiam maloniam pokily. Viešnia.

Brazauskų padėka

Neužtenka mums žodžių pareikšti širdingą padėką visiems mūsų giminėms ir draugams, surengusiems tokį malonų pokilį paminėjimui mūsų vedybinio gyvenimo sukaktį. Širdingai dėkavojame už jus atsilankymą ir suteiktas dovanas, kurios visuomet bus branginamos ir atmintinos.

Juozas ir Jeva Brazauskai.

Los Angeles, Cal.

Lietuvių Rankdarbių paroda
Liepos 7 d., 8 val. vakare, Exposition Park muziejui, vienoje iš puikiausių Fasifico pakrašty vietų, bus atidaryta lietuvių rankdarbių paroda, kuri tęsis iki rugsėjo 7 dienos.

Per du mėnesius bus rodoma vien tik iš Lietuvos atvežti rankdarbiai, būtent: audiniai, kaimiečių drožiniai iš medžio, senoviški išsiuvinėti paveikslai ir panašiai. Trys ar keturios stovyklos bus apmokytos lietuvių tautiškais rubais, kokius lietuvių dėvėjo 100 ir 150 metų tam atgal. Tai bus pirmą tokia paroda Amerikoje.

Programa atidarymo metu, susirinks lietuvių ir sveitintaučių profesionalai ir daktariai, kurie interesuojasi lietuvių ir Lietuvos istorija. Muziejau pirmininkas Dr. Woodward, pasakys kalbą primindamas Lietuvos istoriją. Choras sudainuos 5 dainas. Keturių poros pašoks šokių. M. Lubinienė paaiškins, kaip Lietuvoje moterys savo rankomis iš lino padaro gražų drobės audėklą. Devintą valandą vakare parodos rmai bus atidaryti publikai iki 10 valandos. Po to, svečiai bus vaišinami su kava, arbata ir lietuviškais pyragaičiais.

Parodos sumanytoja yra A. Nikunas, jam pritaria visos Los Angeles lietuvių draugijos ir visuomenė. Paroda bus tris juose kambariuose, per kuriuos kas savaitę pereina apie 75,000 publikos, kurie ir lietuvių išdirbinius matys.

Garbė Los Angeles lietuviams už tokį pasidarbavimą.

Jusų pastangomis šio krašto gyventojai galės artčiau susipažinti su lietuviiais, kurie per šimtmečius buvo užmiršti ir nežinomi.

K. Lubin,
Komiteto narys.

Ann Harbor, Mich.

Mokslus baigę lietuviai

Siemet Michigan universitete baigę mokslą ir gavo laipsnius šie lietuviai:

Medicinos daktaras—George Babbins (Babinas) iš Pantwater, Mich.

Master of Arts (Education) — John Joseph Yasaitis, Fitchburg, Mass., ir Walter S. Grimala, Connecticut valst. Bachelor of Science in Pharmacy — Victor Joseph Grihas, Grand Rapids, Mich.

Bachelor of Science in Education — Viola Ann Rugis, Brooklyn, N. Y.

School of Nursing — Victoria M. Dalton (Deltuvaitė), LeRoy, Mich.

Michigan universitete kasmet mokinas apie 15 ar daugiau lietuvių jaunuolių ir jų skačius vis auga.

J. Kripas.

Pittsburgh, Pa.

Vaizbos Buto Bankietas

Birželio 18 d., ukės sode įvyko Vaizbos Buto bankietas, paminėti 10 metų sukaktuves. Ukės sode buvo gražiai sustatyti stalai ir p. Pivariuno pečiūje iškeptomis vīstomis apkrauti. Ukės pečiūje vietas sušildė ir turėjome bankietą, kokio nei geriausiame hotely negalėtų padaryti.

Prie stalų susėdus, Jonas Petrakis nufotografavo ir paveikslas tilps Pittsburgho biznierių knygoje, kuri siuntinėjama Vaizbos Buto pastangomis po visą Ameriką.

Vištiena ir kitais skaniais valgiais pasisotinus, pirmininkas p. J. Greblinas pradėjo programą ir tostmeisteriu pasiskyrė jauną Ad. Braziliauską, kuris savo įžanginėje kalboje pareiškė, kad ilgų kalbų nebus, tik Vaizbos Buto pirmininkas p. P. Pivariunas galės kiek ilgiaus kalbėti.

Vaizbos Buto pirmininkas p. Pivariunas, trumpoje, bet karštoje kalboje pastebėjo Vaizbos Buto per 10 metų nuveiktus darbus, taipgi prisiminė ir šiandieninę tėvynės Lietuvos padėtį. Antras kalbėtojas Ad. E. Shulzas, pareiškė Vaizbos Butui linkėjimus. Trečias kalbėjo p. K. Pikelis, kuris buvo vakarieniškos rengimo pirmininkas. Po vakarieniškos buvo šokiai ir draugiškas pasikalbėjimas. Kadangi oras buvo šaltas, tai nebuvo progos i giesniam pasikalbėjimui.

Ekskursija į Cleveland

Birželio 23 d. burys pittsburghiečių važiavo į Clevelandą, į Dirvos surengtą pikniką. Senesniųjų važiavo trys automobiliai: J. Petrakis, J. Virbickas ir A. Kaulakis, su savo nauju Buicku. Su jais važiavo: Kaulakiai, Martinonai, Virbickai, Kazlauskai, Viktoravičienė, Petrikienė ir Petrakis. Jie visi laikėsi kompanijos ir pirmiausiai Clevelande apsisitojo pas biznierių Česną, iš ten pas ex-pittsburghietį J. Abraitį, pas kurį papietavę atlanke Lietuvių Darželį ir nuvažiavo piknikan.

Kadangi Clevelande iš pat ryto lijo, tai piknikas buvo menkas, tik pavakary išpaigadijus kiek daugiau publikos suvažiavo. Pribuvo ir trys pittsburghiečių jaunuolių mašinų, kurių vieną sudarė V. Virbickas, El. Šimkunas, Vajola Šimkunaitė ir vieno pavardę nenugirdau. Kitas dvi mašinas sudarė Amerikoje gimę, bet

Lietuvoje augę jaunuoliai: J. Cigelis, K. Pukas, Pukiutė, Šatonytė, Staneliutė, Aleliunas, Norkus ir vieno pavardės nežinau. Jie irgi laikėsi kompanijos ir apsisitojo pas ex-pittsburghiečius Grigonius, kur buvo gražiai priimti ir pavaišinti.

Piknike buvo malonu susitikti, pasikalbėti ir pasivaikinti su ponais Zdoniais, iš Lorain, Ohio. Iš pikniko į namus važiavome pasiskirstę ir vieni anksčiau, kiti vėliau namus pasiekėme.

Vaizbos Buto Piknikas

Lietuvių Vaizbos Buto metinis piknikas įvyks liepos 28 d., Lietuvių Ukės Daržė. Soho draugijų piknikas įvyks rugpjūčio 4 d., Lietuvių Kambario nauda. Piniginis laimėjimas bus rugpjūčio 11 d. Seseys Pranciškietės šv. Pranciškaus Mergaičių Akademijų kampinį akmenį šventins liepos 4 dieną.

Juozas Virbickas.

Lawrence, Mass.

Piknikas nusisekė

Lietuvių Draugijų Sąrašis penkių didžiulių draugijų buvo surengęs pikniką birželio 9 d., Tautiškame Katalikų parke. Surengto pikniko dienoje, nuo pat ryto, pradėjo lietus lyti su pertraukom, buvo manoma atšaukti, bet per radio pranešė, kad po pietų nustos tai ir nebuvo atšauktas, nors lietuvi lyjant visticiek važiavo visai pikniko darbininkai apsiėmusieji dirbt. Teisybė, po pietų nustojo lietus lyti, žmonių privažiavo nemažai, vieni atvažiavę padavė savo vardą, savo draugijos sekretoriui, apsigrįžę važiavo vėl namo (po prievarata piknikas), o 3-400 žmonių piknike dalyvavo ir gražiai praleido laiką. Piknikas buvo atsilankę apie 6-700 žmonių. Nors diena prasta buvo, bet draugijos pelno liks apie \$160 suvirš.

Lietuvos Šelpimo Fondo, draugijų delegatų darbuojasi sulig savo išgalės ir laiko susirinkimus kas mėnesio antrą subatą, klubo svetainėje. Pastutiniame susirinkime buvo plačiai kalbama kaip geriaus surengti parengimą, klubo dar žė ir kad padaryt pelno. Buvo išreikišta įvairių minčių. Po plataus pasikalbėjimo visas darbas palikta rengimo gspadoriams, parengimas rengiamas rugsėjo 21 d.

Senas sekretorius neatsilankė į kelis susirinkimus, tai šiame susirinkime išrinktas naujas užrašų sekretorius M. Stakionis.

Iš darbų lauko

Pastaruoju laiku, pavyzdžiui, nuo Kalėdų, darbai labai menkai ėjo, daug darbininkų visai nedirbo, o kartais ir dirbo, tai į savaitę po 1-2 dienas. Dabar vietiniai laikraščiai paskelbė, kad Lawrence dirbtuvės gavo didelius užsakymus, tai paskutinę savaitę nekurię skyriai jau pradėjo biškutį dirbti.

Bedarbių skaičius padidėjo

Bedarbių skaičius šiemet vėl diktškai padidėjo. Miesto High School užbaigė 759 jaunuoliai. Skaitliuojant Methuen High School (Lawrence priemiestis) ir visas bažnytnes High School jaunuolius, sudaro apie 1,500. Tame skaičiuje nemažai ir lietuvių jaunuolių. Su garbės moksly gabume užbaigę lietuvaitė Lilią Pajarskaitė, tai lawreniečiams lietuviams yra žinoma, nes nebuvo to parengimo, kad L. Pajarskaitė nežavėtų publiką klasiškais šokiais kol maža buvo.

M. Stakionis.

Kaip Lietuvoj išanksto manyta tai, kas jau atsitiko

Praėjusių 1939 m. spalio 10 dienos pasirašytą tarp Lietuvos ir SSSR draugiškumo ir savitarpio pagelbos sutartimi, sulig kurios Lietuvai grąžinta Vilnius, o SSSR Lietuvoje įkurdino savo karines bazes, neva geresniam tų dviejų valstybių saugumui patikrinti. Lietuvių tautą atgavusia rusais grąžintą senąją savo sostinę, apėmė neapsakomas džiaugsmas, bet gi kartu, del įvestų į mūsų kraštą svetimos valstybės kariuomenės įguly, pasireiškė tam tikras susirpinimas. Čia įvyko kas tai tokio nenormalaus — susidarė lyg ir valstybės valstybėje ir kaip nepriklausomybės bei savarankiškumo teises susiaurinimas.

Nežiūrint mūsų vyriausybės aukštųjų pareigūnų ir Sovietų Sąjungos vyriausių valdovų (Molotovo ir kt.) pakartotinų patikrinimų, kad Sovietai nesikiš į Lietuvos valstybės vidaus reikalus ir kad tarp Lietuvos ir SSSR yra kuogeriausi santykiai bei nuoširdus draugiškumas, plačiojoje Lietuvos visuomenėje, kartas nuo karto, pasigirdavo visoki gandai bei pranašavimai apie Sovietų tokius ar kitokius negeistinus planus Lietuvoje. Nuolatinių gandų sukury, visuomenės slegiančią nuotaiką dar guodė toji aplinkybė, kad nuo sutarties su SSSR pasirašymo praslinko beveik 8 mėnesiai, bet iki šiol su rusais nebuvo jokių rimtesnių nesusi-

pratimų. Visai netikėtai, š. m. gegužės 29 d. vakare Sovietų telegramų agentūra "Tass" atsiuntė telegramą (komunikatą), kur pranešama apie dingimą iš esančių Lietuvoje jų įguly 5 kareivių, pažymint, kad tie kareivių dingimai buvo organizuojami kai kurių asmenų esančių Lietuvos vyriausybės globoje ir delto reikalaujama tokiems įvykiams padaryti galą ir surastį dingusius kareivius.

Šis visai nelauktas Sovietų apkaltinimas Lietuvai, del jų karių paslaptingo dingimo, plačiojoje visuomenėje išaukė didelį susijaudinimą ir sukėlė bangą naujų gandų bei spėlinių. Tarp kito ko, buvo kalbama apie artimą galą mūsų nepriklausomybei ir kad tas Sovietų apkaltinimas, tai tik priekabė jų žygiui prieš Lietuvą pateisinti. Musų vyriausybė tuojau davė Sovietams atatinamą atsakymą, rimtai ėmėsi priemonių, dalykiu išaiškinti ir per radią ir spaudą, plačiai painformavo Lietuvos visuomenę.

Taigi kaip matome, kad su įvedimu į Lietuvą Sovietų įguly, įsigijom naujų bėdų. Lietuvos visuomenė yra pasiryžusi tą naują smugį kantriai pakelti ir nenustojame vilties ir pasitikėjimo, kad Sovietai nuosaikiai pildys savo duotus ir daug kartų iškilmingai pakartotus pasižadėjimus.

Lietuvos Sumos.

Kaunas, birželio 3, 1940.

Ar iškeltinas Laisvės Varpas?

Lietuvai tapus nepriklausoma, Amerikos lietuviai jai suteikė amžiną dovaną. Ta dovaną yra Laisvės Varpas, kuris nuo pat pradžios iki dabar randasi Kaune, Karo Muziejaus bokšte. Lietuvai atgavus Vilnių, keliama klausimas, ar Laisvės Varpą nereiktų perkelti į Vilnių, o apie tai St. Skeberdis Trimite reiškia sekamą nuomonę:

Neseniai Lietuvos Aide buvo pasikalbėjimas su generolu Nagium del perkėlimo Laisvės varpo iš Kauno į Vilnių.

Atrodo, norima Laisvės varpas kelti į Vilnių. Laisvės varpas yra glaudžiai susietas su Karo Muziejum, nepriklausomybės ir lietuvių tautos didvyrio Nežinomojo Kareivio paminklais ir nepriklausomos Lietuvos atkurimu.

Čia aukščiau paminėtų relikvijų į Vilnių perkelti negalima, nes jais Kaunas sukurė, nusielpė.

Lietuvos nepriklausomybės paskelbta Vilniuje, o Kaune įvykdyta. Tai kyla klausimas, kas didesnį nuopelną turi: ar tas, kas paskelbė, ar tas, kas įvykdė? Man rodos, kad kiekvienas pripažins didesnį nuopelną paskutiniam.

Vilnius senosios ir busimos Lietuvos sostinė, o Kaunas per dvidešimtį metų buvo naujai atgimusi Lietuvos sostinė. Ką Kaunas gavo, sukurė, padarė, tas jam ir priklauso, o ką Vilnius padarė, padarys ir sukurs, tas jam priklauso.

Sprendžiant Vilniaus ir Kauno problemas, abiem reikia teisingai atlyginti už jų nuopelnus. Vilnius ir Kaunas turi teisę lygiai klestėti, todėl vienodai abiem reikia paskirti pareigas. Kauno paskirtis žiūrėti į vakarus, o Vilniaus į rytus ir iš ten semtis sau reikalingų gyvenimui vitaminų, o vyriausybės uždavinys abiejų veiksmus derinti lietuvių tautos labui.

Kaune sukrauti kaulai didvyrių Dariaus ir Girėno. Į Kauno kapus atgulė visa eilė tautos veikėjų ir valstybės vyrų, Kaune pastatyta Paminklinė Prisikėlimo bažnyčia ir daug kitokių valstybinių ir visuomeninių pastatų.

Sekdami Laisvės varpo pėdomis, turėtumėm divyrių kaulus, pelenus, paminklus ir viską iš Kauno iškelti į Vilnių, o to daryti neturime juk teisės.

NAUJIENOS

NAUJIENOS

NAUJIENOS

NAUJIENOS

NAUJIENOS

NAUJIENOS

NAUJIENOS

NAUJIENOS

NAUJIENOMS

pirmas ir didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje.
turi savo korespondentus visuose Amerikos miestuose ir kituose pasaulio kraštuose.
paduoda vėliausias pasaulines žinias.
rasite neocenaruočių žinių iš Lietuvos.
prenumerata Amerikoje (be Chicagos) kainuoja \$5.00, Chicagoje ir Europoje — \$8.00.

—pinigus siųskite šiuo adresu:

"NAUJIENOS"

1739 SO. HALSTED STREET
CHICAGO, ILLINOIS

Žinios iš Lietuvos

Redakcijos pastaba skaitytojams

Šioje laidoje telpiančios Lietuvos žinios pirmiausia yra gautos dar prie buvusios valdžios. Kadangi jos turi informacinės svarbos Amerikos lietuviams apie buvusią nustatytą vykdymo darbų eigą, tai jas ir talpiname. Ar naujoji Lietuvos vyriausybė nustatytą darbų eigą tęs ar pakeis kuria kita kryptimi — kol kas dar nežinoma.

Užsimojimai turėti elektros visoje Lietuvoje

Kuro, šviesos ir energijos ištekliaiams nacionalizuoti ir tikslingai bei visiems prieinamai naudoti, pati valstybė ėmėsi tvarkyti Lietuvos elektifikaciją. Tuo reikalu išleistas pranešimas, kuriame sakoma, kad Ministerių Taryba, siekdama aprūpinti visą kraštą pigia, visiems gyventojų sluoksniams prieinama elektros energija, suvienodinti jos kainą visose krašto vietose ir energijai pasigaminant panaudoti visus savo krašto natūralinius energijos šaltinius, taip pat derinti energijos ūkį su bendrojo tautos ūkiu ir turėdama galvoję, kad tiems uždaviniais įvykdyti reikia: 1) bendro visos Lietuvos elektifikacijos plano, nuosekliai ir metodškai vykdomo; 2) didelių kapitalų tam planui vykdyti, kuriuos sukelti privati ne iniciativa būtų sunku ar net visiškai negalima, pripažino, kad elektifikacijos darbu turi imtis pati vyriausybė. Vykdydama šiuos uždavinius, vyriausybė: 1) nustato bendrą elektifikacijos planą ir prižiūri jo vykdymą; 2) stato didesnes elektros stotis ir eksploatuoja jas pati arba per sudarytas tam reikalui organizacijas arba perduoda savivaldybėms; 3) rezervuoja smulkų elektros energijos pasiskirstymą miestų ir miestelių ribose vietinėms savivaldybėms, jei jos pačios nebus kitaip nutarusios ir 4) numato sk. b-vės "Elektra" pirmųjų darbų organizavimui padidinti akcinį kapitalą ir garantuoti valstybės išdo vardu jos leidžiamas obligacijas.

Elektros stotys, kurias stato vietinės savivaldybės arba privatus asmenys ir organizacijos, turės būti statomos pagal nustatytą elektifikacijos planą. Be to, tiek savivaldybės, tiek privatus asmenys ir organizacijos gali savo kapitalu ir darbu dėtis į valstybės išdo sudarytas elektifikacijos organizacijas. Lietuvos elektifikacijai per pastaruosius metus jau yra daug padaryta, ypatingai pasirodusio ir paruošimo srity. Tačiau, be valstybės įsikišimo nežinia, kada būtų sulaukta didesnių vaisių. Dabar galima laukti, kad šis vienas iš visų svarbiausių Lietuvos kultūrinio uždavinijų žymiai sparčiau pasistumės pirmyn krašto naujai.

Draugijos užsienio lietuviams Remti suvažiavimas

Visuotiniame Draugijos Užsienio lietuviams Remti suvažiavime, draugijos pirm. adv. R. Skipitis savo pranešime pastebėjo, kad draugija jau veikianti 8 m. Draugijai rūpi užsienio lietuvių ir jų buklė, rūpinasi, kad lietuvių užsieny smarkiai netirtų, neištautėtų. Užsienio šiuo metu gyvena apie 1,5 milijono lietuvių, kurių skaičius kasmet 2% sumažėja. Tiek jų nutausta. Be tų lietuvių, kurie išvyksta į tolimus kraštus, ypatingo rūpesčio kelia artimoji emigracija — laukų darbams ir pan. Apie 80% emigravusiųjų jaučiasi nepatenkinti ir norėtų grįžti į Lietuvą. Praėjusieji draugijos veiklos metai praėjo karo ženkle. Del to ir užsienio lietuvių ekskursijų buvo mažiau. Draugija išlaiko 8 lietuvių mokyklas, kurias lanko apie 700 vaikų, be to visą eilę mokyklų šelpia. Greta mokyklų rūpinasi užsienio lietuvių choralais, studentais, moksleiviais ir tt. Užsienio lietuvių vaikų vasaros kolonijoje vasarojo Francijos, Anglijos ir Latvijos lietuvių. Kilusieji iš Francijos del karo negalėjo sugrįžti namo ir mokinasi Lietuvoje. Šiemet užsienio lietuvių vaikams koloniją manoma įrengti Vilniaus srity, kur tam tikslui yra pastatų ir vietos. Buvo ruošiamas leidinys "Užsienio lietuvių", bet visų žinių nesurinkus, nuo išleidimo teko atsisakyti. Šiemet draugija turi 12 skyrių su apie 1,000 narių. Po pranešimo kilusios diskusijos ypatinai pabrėžtas reikalingumas iš užsienio atvykstantiems lietuviams darbo bei vietos parūpinimas. Atvykstantiems iš užsienio lietuviams reikėtų duoti žemės, išdalinant Vilniaus krašto dvarus. Draugijai samata šioms metams priimta 344,650 lt. sumai. E.

Žurnalistų suvažiavimas

Lietuvos Žurnalistų metiniam susirinkimui dalyvavo ir vilniečiai žurnalistai, kaip lygiateisiai nariai. Sąjunga paskutinio metu yra virzusi grynai profesinė organizacija. Del to peržiūrėta narių sąrašai ir 71 narys išbrauktas. Šiuo metu Sąjungoje yra 95 nariai profesionalai, 19 narių korespondentai ir 26 nariai visuomenininkai. Sąjunga nutarė tartis su vyriausybe, kad būtų išleistas žurnalistų įstatymas, kuriuo būtų nustatytos žurnalistų pareigos valstybei ir įstatymo kelių suteiktos reikiamos žurnalistams ir žurnalistiniam darbu teisės, įstatymo kelių, be kita ko, nustatant ir žurnalisto sąvoką, atitinkamų kelių suteikiant žurnalisto vardą ir uždraudžiant neturintiems jo tuo vardu operuoti; siekti įstatymo ar panašiu keliu žurnalistų santykių su laikraščių leidyklomis sutvarkymo; rūpintis, kad ir žurnalistas būtų įtrauktas į krašto darbo žmonių socialinio bei kitokio draudimo sistemą; kad visapusiškai būtų sudarytos tinkamos sąlygos žurnalistui dirbti. Į Sąjungos valdybą išrinkti: Alantas, Butėnas, Dirmeikis, Rastenis, Strazdas, Oškinis, Kardelis, Levickas ir Skrupskelis. E.

Valstybinio teatro sezonas baigiamas

Birželio viduryje Valstybės Teatro sezonas baigiamas. Iki liepos 1 d. Valstybės Drama, Opera ir Baletas gastroliuos provincijoje. Drama šį sezoną turėjo 6 premjeras, statė eilę senųjų spektaklių, gastroliavo ir tebegastroliuoja provincijoje, kur iš viso bus pastatyta 53 spektakliai. Vilniuje V. Drama šį sezoną suvadino 23 spektaklius. Nuo ruvėns Vilniuje yra įkuriamas trečiasis V. Dramos teatras. V. Opera šį sezoną statė 3 premjeras, eilę seniau statytų operų, gastroliavo provincijoje ir Vilniuje pastatė 17 operos spektaklių. Šį sezoną pasirodė atsakingose partijose jauni dainininkai, turėję didelį pasisekimą. Provincijoje šį pavasarį V. Opera pastatys dar 10 spektaklių. Baletas statė eilę senųjų spektaklių, gastroliavo Vilniuje ir provincijoje. Koncertų šį sezoną buvo rengiama Kaune ir Vilniuje. E.

Seimo sukaktis

Šio mėnesio 15 d. buvo suėję 20 metų nuo Steigiamojo Seimo atidarymo. Tą dieną apie šį seimą ir jo reikšmę plačiai rašė spauda, o organizacinis komitetas buvo suruošęs Steigiamojo Seimo 20 metų minėjimą. Minėjime dalyvavo buvęs Respublikos prezidentas Dr. K. Grinius ir Al. Stulginskis, žemės ūkio ministras Audėnas, susisiekimo ministras Masiliūnas, vysk. Reinyš, buvęs Steigiamojo Seimo atstovai ir kt. Šio minėjime dalyvavo keli šimtai žmonių. E.

Naujas geležinkelis

Iš Trakų sustojimo vietos į Naujuosius Trakus jau baigiamas tiesti geležinkelis. Numatoma, kad geležinkelis pradės veikti birželio pabaigoje. Geležinkelis bus nutiestas iki pat Trakų ežero, kur numatoma suorganizuoti susisiekimą motorlaiviais. Taip pat baigiamas tvarkyti vieškelis tarp Giedraičių ir Fabradės. E.

Draugijos užsienio lietuviams Remti suvažiavimas

Visuotiniame Draugijos Užsienio lietuviams Remti suvažiavime, draugijos pirm. adv. R. Skipitis savo pranešime pastebėjo, kad draugija jau veikianti 8 m. Draugijai rūpi užsienio lietuvių ir jų buklė, rūpinasi, kad lietuvių užsieny smarkiai netirtų, neištautėtų. Užsienio šiuo metu gyvena apie 1,5 milijono lietuvių, kurių skaičius kasmet 2% sumažėja. Tiek jų nutausta. Be tų lietuvių, kurie išvyksta į tolimus kraštus, ypatingo rūpesčio kelia artimoji emigracija — laukų darbams ir pan. Apie 80% emigravusiųjų jaučiasi nepatenkinti ir norėtų grįžti į Lietuvą. Praėjusieji draugijos veiklos metai praėjo karo ženkle. Del to ir užsienio lietuvių ekskursijų buvo mažiau. Draugija išlaiko 8 lietuvių mokyklas, kurias lanko apie 700 vaikų, be to visą eilę mokyklų šelpia. Greta mokyklų rūpinasi užsienio lietuvių choralais, studentais, moksleiviais ir tt. Užsienio lietuvių vaikų vasaros kolonijoje vasarojo Francijos, Anglijos ir Latvijos lietuvių. Kilusieji iš Francijos del karo negalėjo sugrįžti namo ir mokinasi Lietuvoje. Šiemet užsienio lietuvių vaikams koloniją manoma įrengti Vilniaus srity, kur tam tikslui yra pastatų ir vietos. Buvo ruošiamas leidinys "Užsienio lietuvių", bet visų žinių nesurinkus, nuo išleidimo teko atsisakyti. Šiemet draugija turi 12 skyrių su apie 1,000 narių. Po pranešimo kilusios diskusijos ypatinai pabrėžtas reikalingumas iš užsienio atvykstantiems lietuviams darbo bei vietos parūpinimas. Atvykstantiems iš užsienio lietuviams reikėtų duoti žemės, išdalinant Vilniaus krašto dvarus. Draugijai samata šioms metams priimta 344,650 lt. sumai. E.

Teatro savaitė darbininkams

Darbo Rumų meno vadovybė sumanė suruošti teatro meno savaitę darbininkams. Ši savaitė numatoma suruošti apie birželio pabaigą, baigiantis šį pavasarį pradėjusio veikti darbininkų teatro sezonui. Savaitėi numatoma platus programą: keli koncertai, operetės ir eilė dramų spektaklių. Visą teatro savaitę darbininkai į spektaklius ir koncertus bus leidžiami nemokamai. E.

Rekordinis gyvulių ir paukščių supirkimas

Pernai "Maistas" supirko rekordinį gyvulių ir paukščių skaičių. Didžiausias "Maisto" pirmo objekto 1939 m., kaip ir visais kitais metais, buvo kiaulės. Jų supirkta per 670,700. Tai yra "Maisto" Veikloje rekordinis skaičius. Pereitais metais "Maistas" supirko 72,000 ragučių. Iki šiol "Maistas" nė vienais metais nebuvo supirkęs tokio didelio ragučių skaičiaus. Paukščių supirkimas taip pat žymiai išplito. Pernai supirkta apie 1,512,600 paukščių. Eksportas taip pat žymiai padidėjo, nors 1939 metų eksporto sąlygos buvo labai sunkios del karo. Eksporto vertė pereitais metais buvo apie 30% didesnė negu 1938 m. Pereitų metų "Maisto" eksporto vertė buvo 69,87 mil. lt. Imant pastarųjų penkerių metų "Maisto" eksportą į užsienį, matyti, kad kiekvienais metais jis didėjo. Vidaus rinkoje prekių pardavimas taip pat žymiai pašoko. Buvo parduota įvairių gaminių už 19,8 mil. lt. Užsienio ir vidaus rinkoje pereitais metais "Maistas" pardavė savo prekių už 89,7 milijonų litų. 1939 m. "Maistas" įsigijo odų fabriką Šiauliuose. Odų gamybos šaka "Maistui" yra labai artima, nes pats fabrikas apsupina mėsos produktais. 1939 m. "Maistas" turėjo 25,078,879,43 brutto pelno. Išlaidų "Maistas" viso turėjo 24,365,844,68. Tokiu būdu gryno pelno pereitais metais buvo 713,034,75 litų. E.

Darbo talka

Pereitų metų Darbo Talkos pasisiekimas paskatino Vidaus Reikalų Ministeriją imtis to paties darbo metodu ir šiemet. Šiemet darbo talkos stovyklos jau paskirstomos atskiromis grupėmis, būtent: Visuomenės talka (vyrams), Kauno universiteto talka, Vilniaus universiteto studentų talka, Gimnazijų 7 kl. berniukų talka ir Gimnazijų 7 kl. mergaičių talka. Šiomis dienomis jau galutinai sutartas stovyklų laikas, vieta, darbo objektas ir sąlygos. Visuomenės Darbo Talka ir Kauno Universiteto Talka vyksta 3 pamainomis. Visuomenės Talkos stovykla rengiama 3 km. nuo Palemono, miške prie Nemuno, o Kauno studentų talka — taip pat tame pačiame miške, tik kiek atskirai. Abi stovyklos vykdys pento Kaunas—Vilnius statybos darbus, Kaunas—Rumšiškės ruožė. Kiekviena pamaina truks po dvi savaites. Talkininkai stovyklose aprūpinami patalpomis, maistu, pataline ir darbo įrankiais, be to, nemokama kelionė į stovyklą ir atgal. Vilniaus Universiteto Studentų Talka taip pat vyksta 3 pamainomis, kurios truks po 21 dieną. Ši darbo talka bus vykdoma 3 stovyklomis, kurios organizuojamos netoli Varėnos Pircupio, Dargužių ir Čičiųjų kaimuose. Vilniaus studentų stovyklos dirbs prie pento Strielčiškiai—Šalčininkai statybos. Gimnazijų 7 kl. berniukų talka dirbs prie Trakų geležinkelio statybos nuo VI. 21 iki VII. 9. Mergaičių gimnazijų 7 kl. talka dirbs VI. 12 ligi VIII. 26 žemės ūky. E.

Vilniaus bažnyčios

Liet. Turizmo Draugija išleido informacinio pobūdžio leidinį apie Vilniaus bažnyčias ir kitų tikybių maldos namus. Leidinį pateikta išsamiai istorinių žinių ir aprašyti Vilniaus bažnyčiose esančių paminklų. Leidinys bus iliustruotas kai kurių žymesnių Vilniaus bažnyčių paveikslais. Leidinį paruošė "Vilniaus Balso" red. Z. B. i. t. s. Nežabitauskas. Vilniaus miesto Savivaldybė netrukus pradės leisti Vilniaus miesto istoriją ir kultūrą skirtą periodinį leidinį "Vilnių", kuris bus iliustruotas Vilniaus miesto istoriniais ir kultūriniais paveikslais. E.

Pramonės planas

Pramonės departamentas parengė pramonės organizavimo trijų metų planą. Šiam planui įgyvendinti reikalinga 210 milijonų litų. E.

PASAULIO ĮVYKIŲ APŽVALGA Amerika

(Tęsa nuo 1 pusl.)

susisiekia su Italijos kolonija Libija; 2) Italija turi gauti visas privilegijas Francijos valdomoje kolonijoje Jibuti ir Jibuti-Addis Ababa geležinkelį; 3) Duplikuoti Vokietijos reikalavimus, kas liečia Francijos laivyną ir demobilizaciją.

Francuzai liudi

Kuomet Francijos premieras maršalas Petain paskelbė paliaubų susitarimą, tuo pačiu jis paskelbė vienos dienos liudėjimą. Nors liudėsio ir tragedijos sukrėsta, Francija tuoju griebėsi atstatyti tai, ką Hitlerio karinė mašina spėjo sugriauti. Pietinėje Francijoje suplaukė milijonai vyrų, moterų ir kudių kaip karo pabėgėlių iš sugriautos Šiaurinės Francijos. Tai nemažas rūpestis vyriausybei tuos žmones priglauti ir papenėti. O Francijai iš po karo griuvėsių jau tenka keltis antru kartu — tai po Pasaulinio Karo ir dabar. Bet jie turi vilties atsikelti.

Tą viltį francuzai mato dar ir tame, kad yra pageidavimas pradėti išnaugojimo ginklų ir pradėti kariuotę iš kolonijų. Bet pastaroji viltis, bent šiuo tarpu, gali būti beviltinga.

Bombarduoja Angliją

Pereitą savaitę virš Anglijos laskė vokiečių bombonešiai ir mėtė sprogstančias ir padegiančias bombas. Iš pažemio į lėktuvus šaudė anglų priešlėktuvinės kanuolės. Ir tai nebuvo tik vienas puolimas. Ties puolimai pasikartoja kasnakt. Nemaža nacių lėktuvų nušauta. Nemaža lakunų ir žmonių užmušta. Bet anglai tuo pačiu atsilygina vokiečiams. Jie kasnakt pasiunčia savo lėktuvus į Vokietiją ir į nacių užimtas kitas valstybes. Anglų lėktuvai padaro nuostolių vokiečiams.

Žinoma, kad naciai ore yra stipresni už anglus. Naciai turi daugiau lėktuvų, negu anglai. O girdima, buvę vokiečiai jau rengiasi keltis per Anglijos kanalą ir pradėti aktyvų karą. Tam prisiėngimui vokiečiai turi 200 divizijų, susidedančių iš apie 3,500,000 kareivių. Tai gerai išlavinti kareiviai. Priešais puolikus anglai turi tik 1,600,000 armiją. Ir ta armija nėra taip gerai išlavinta kaip vokiečių. Tačiau anglai stipresnį juoroje.

Prieglauda ligoniams

Kauno Miesto Savivaldybės Žiegdžirų dvare netrukus bus pradėta statyti murinė dviejų aukštų ligonių prieglauda, kuri kainuos apie 600,000 lt. Šią vasarą statomos Kaune dvi naujos mokyklos, kurios šiemet bus galutinai užbaigtos. Jų statyba kainuos apie 2,000,000 lt. Pernai pastatyta 15 komplektų mokykla šančiuose šiemet baigiama įrengti. Įvairiose Kauno miesto dalyse bus pastatyta 178 butai darbininkams. Prie namų esą sklypai bus atiduoti darbininkams naudoti daržams. Pigių butų statybai bus išleista 1,000,000 lt. Įvairiose miesto dalyse Savivaldybė stato eilę mažesnių pastatų. Numatoma tęsti ir Kauno pilies konservavimo darbai, kuriems paskirta nemaža suma. Šiuo metu yra grindžiama visa eilė gatvių ir aikščių, daugelis gatvių gražinama ir praplečiama. Kanalizacijos ir vanden tiekio darbai vykdomi lygiagrečiai su gatvių tvarkymo darbais. Šiuo metu Kauno Miesto Savivaldybė turi 42 pradžios mokyklas su 267 komplektais. Jose mokosi apie 12,000 vaikų. Neturtinguosius Savivaldybė šelpia, išlaikydama juos prieglaudose, teikdama nuolatinę ir kartines pašalpas ir kitais būdais sudarydama jiems pragyvenimo sąlygas. Galintiems dirbti darbo biržą parūpina darbo. Šiuo metu Savivaldybė išlaiko apie 500 senelių. Nuolatinių ir kar-

PASAULIO ĮVYKIŲ APŽVALGA Amerika

(Tęsa nuo 1 pusl.)

susisiekia su Italijos kolonija Libija; 2) Italija turi gauti visas privilegijas Francijos valdomoje kolonijoje Jibuti ir Jibuti-Addis Ababa geležinkelį; 3) Duplikuoti Vokietijos reikalavimus, kas liečia Francijos laivyną ir demobilizaciją.

Francuzai liudi

Kuomet Francijos premieras maršalas Petain paskelbė paliaubų susitarimą, tuo pačiu jis paskelbė vienos dienos liudėjimą. Nors liudėsio ir tragedijos sukrėsta, Francija tuoju griebėsi atstatyti tai, ką Hitlerio karinė mašina spėjo sugriauti. Pietinėje Francijoje suplaukė milijonai vyrų, moterų ir kudių kaip karo pabėgėlių iš sugriautos Šiaurinės Francijos. Tai nemažas rūpestis vyriausybei tuos žmones priglauti ir papenėti. O Francijai iš po karo griuvėsių jau tenka keltis antru kartu — tai po Pasaulinio Karo ir dabar. Bet jie turi vilties atsikelti.

Tą viltį francuzai mato dar ir tame, kad yra pageidavimas pradėti išnaugojimo ginklų ir pradėti kariuotę iš kolonijų. Bet pastaroji viltis, bent šiuo tarpu, gali būti beviltinga.

Bombarduoja Angliją

Pereitą savaitę virš Anglijos laskė vokiečių bombonešiai ir mėtė sprogstančias ir padegiančias bombas. Iš pažemio į lėktuvus šaudė anglų priešlėktuvinės kanuolės. Ir tai nebuvo tik vienas puolimas. Ties puolimai pasikartoja kasnakt. Nemaža nacių lėktuvų nušauta. Nemaža lakunų ir žmonių užmušta. Bet anglai tuo pačiu atsilygina vokiečiams. Jie kasnakt pasiunčia savo lėktuvus į Vokietiją ir į nacių užimtas kitas valstybes. Anglų lėktuvai padaro nuostolių vokiečiams.

Žinoma, kad naciai ore yra stipresni už anglus. Naciai turi daugiau lėktuvų, negu anglai. O girdima, buvę vokiečiai jau rengiasi keltis per Anglijos kanalą ir pradėti aktyvų karą. Tam prisiėngimui vokiečiai turi 200 divizijų, susidedančių iš apie 3,500,000 kareivių. Tai gerai išlavinti kareiviai. Priešais puolikus anglai turi tik 1,600,000 armiją. Ir ta armija nėra taip gerai išlavinta kaip vokiečių. Tačiau anglai stipresnį juoroje.

Pereitą savaitę jau buvo kalbų, buvę anglai nori pasiulyti Hitleriui taikymosi sąlygas. Tas sąlygas buvę pasilęs Anglijos premieras Chamberlain, tas "taikos mylėtojas". Bet tokio pasiūlymo nebuvo. Anglai pasiryžę gintis iki paskutiniųjų. O jei pačioje Anglijoje ir pralaimėtų, tai anglai tikisi karą toliau vesti iš savo didžiulių kolonijų.

tinų pašalpų per metus išmokama apie 170,000 lt. Šeimų prieglaudose nemokamus butus gauna 468 žmonės. Bedarbiai aprūpinami darbu prie viešųjų darbų. Beturčius Savivaldybė gydo nemokamai. Šiam reikalui yra eilė ambulatorijų, sveikatos globos centrų ir eilė kitų įstaigų. E.

Spaudos Fondo sėkmingas veikimas

Kooperacijos B-vė "Spaudos Fondas" turi apie 300 narių, kurių pajų suma siekia 13,000 lt. Praėjusiais metais "Spaudos Fondas" išleido 90 naujų knygų, iš kurių apie 40 knygų — daliosios literatūros kuriniai. Vienas iš svarbiausių "Spaudos Fondo" leidinių yra Lietuviškoji Enciklopedija. Bendrovės pereitų metų balansas suvestas 11,595,872 lt. sumai. E.

Kuopų susirinkimai

NANTICOKE, PA. — SLA 12 kuopos pusmetinis susirinkimas įvyks liepos 7 d., 1:30 val. po pietų, praprastoj vietoj. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Taipgi užsimokėkite savo mėnesines mokesčius, kad neliktumet suspenduoti. Ateidami atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA 12 kuopos. B. Kvedaravičius, sekr.

BALTIMORE, Md. — SLA 64 kuopos susirinkimas įvyks liepos 5 d., Lietuvių svetainėje, Hollins ir Parkin gatvių, kaip 7:30 val. vak. Visi nariai ir narės kviečiami dalyvauti ir užsimokėti duokles, kad nebutumet išbraukti. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA 64 kuopos. Ona Lukes, sekr.

PATERSON, N. J. — SLA 101 kuopos susirinkimas įvyks liepos 11 dieną, 7 val. vakare, Bakanausko svetainėje, 62 Lafayette St., Paterson, N. J. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti į šį susirinkimą. A. Gustus, sekr.

SHELANDOAH, Pa. — SLA 303 kp. pusmetinis susirinkimas įvyks liepos 7 dieną, 1 val. po pietų, Standart laiku, Siemenio svetainėje, E. Centre St. Visi nariai ir narės kviečiami dalyvauti ir užsimokėti duokles, kad nebutumet išbraukti. Atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA 303 kuopos. Josefa Paulavičienė.

BROOKLYN, N. Y. — SLA 152 kuopos susirinkimas įvyks liepos 9 d., paprastu laiku ir paprastoj vietoj. Dalyvavimas yra būtinas, nes turime labai svarbių reikalų aptarti. Bus apkalbama rengiamo bankieto klausimas, kad tinkamai pavyktų, taipgi delegato raportas iš buvusio SLA seimo ir visa eilė kitų reikalų, kuriuos būtina reikės atlikti.

Nepamirškite savo mėnesines duokles užsimokėti. Visi nariai padarykite šį susirinkimą skaitlingu ir susipažinkite su naujais nariais. A. Lukaševičius, sekr.

ESPLEN, Pittsburgh, Pa. — SLA 353 kuopos pusmetinis susirinkimas įvyks liepos 14 d., 1940 m., 4 val. popietu, LPDA svetainėje, 424 Locust St., Mc Kees Rocks, Pa. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti ir užsimokėti savo mėnesines mokesčius, kad neliktumet suspenduoti, o vėliau išbraukti iš organizacijos. Olga Sandaitė, sekr.

WILKES-BARRE, Pa. — SLA 115 kuopos pusmetinis susirinkimas įvyks liepos 7 d., 1 val. po piet, Lietuvių Progresyvio klubo svetainėje, 325 E. Market St. Bus raportai įvairių komisijų, delegato iš SLA seimo ir valdybos. Tai visi nariai dalyvausite susirinkime. J. Stankinaitis, sekr.

MINERSVILLE, Pa. — SLA 13 kuopos susirinkimas įvyks liepos 7 d., praprastoj svetainėje ir praprastu laiku. Visi nariai kviečiami susirinkti, nes bus parvažiavę delegatai iš SLA Seimo ir parvėzė grajų raportai. A. J. Banišauskas, sekr.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI

Adv. F. J. Bagočius,

"Kelevio" Name,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. K. P. Gugis,

Chicago, Ill. Kamb. 1431-1434.
Namuose: 3323 So. Halsted St.
Ofisas: 127 No. Dearborn St.
Vakaras: 6 iki 8:30.

Adv. C. Voketaitis,

58 Court Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRiangle 5-3622
Tel. EVergreen 8-7179

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS SLA N A R Y S

Tel. So. Boston 9423

322 W. Broadway, South Boston, Mass.

Benedict J. Schegaus
Real Estate & Insurance
Mortgage Loans
186 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-1241

John Naghten & Co.
Established 1883
Insurance
1898 Insurance Exchange
Chicago, Illinois

MUSŲ GYDYTOJAI

Tel. Grovhill 1595

Dr. A. L. Yuska,
Gydytojas ir Chirurgas,
2422 West Marquette Road,
Corner 67-th St. and
Artesian Ave., Chicago, Ill.

Dr. G. J. Tarulis,
Osteopatas Gydytojas,
7812 So. Halsted Street,
Chicago, Ill.
Valandos: 10—5 ir 7—9.

KNYGA APIE DIZIŲĄ
IR TUBERKULIZĄ
KAINA 25 CENTAI
Parsašė ir perduoda
Dr. Ignatas Stankus,
1210 So. Broad Street,
Philadelphia, Pa.

MUSŲ GRABORIAI

Tel. Stagg 2-0783 Notary Public

JOSEPH LeVANDA
(Levandauskas)
UNDERTAKER

337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

Svalginančių Gėrimų Krautavė
JOKUBAS POLANSKIS

45 Christopher Street,
New York, N. Y.

Užsakymai greitai išpildomi
bile valandą.

Valandos: Nuo 8 ryto iki 12 naktį

TELEFONAI:
CHelsea 3-9812 — WAtkins 9-3988